

четиво

СЕСИЛ БЪОДКЕР

Силас
и черната
кобила



за юноши

СЕСИЛ БЪОДКЕР СИЛАС И ЧЕРНАТА КОБИЛА

Превод: Анята Качева

chitanka.info

ГЛАВА I

ЕДНО СТРАННО МОМЧЕ В ЕДНА БЕЗСТОПАНСТВЕНА ЛОДКА

То се появи, плавайки надолу по реката, в една особена широконоса лодка и не плаваше седнало като другите, не употребяваше греблата, а бе оставило течението да го носи където си иска. Самото то лежеше на дъното и човек би помислил, че това е някой, който има много свободно време. Лодката се движеше със скоростта на течението и отдалече изглеждаше съвсем празна.

Горе на тавана по ширина на дългата конюшня ходеше търговецът на коне Бартолин и хвърляше сено през една дупка на пода. Дигаше се много прах и от време на време той подаваше глава през капандурата, за да прочисти дробовете си. Денят беше чудесен с леко премрежено слънце. До самата конюшня течеше реката в широк завой и той можеше да я проследи с поглед надалеч и в двете посоки.

Изведнъж застина на мястото си и присви очи срещу светлината. Какво ли беше това, което се носеше сега там? Лодка?

И на всичко отгоре изглеждаше празна. Дали беше безстопанствена?

Бартолин подръпна замислено рошавата си брада. Трябва по-отблизо да проучи това, неговата стара лодка и без туй отдавна се нуждае от подновяване.

Той я погледна отново и тя му се стори малко странна. Ако идваше отдалече, толкова по-добре, така нямаше ни най-малка опасност да бъде обвинен в кражба. Учудваше го само, че се е изплъзнала от града в такова добро състояние, това сигурно се дължеше единствено на ранния сутринен час. Ако беше по-късно, момчетата горе от града обезателно щяха да я отмъкнат. Беше сигурен в това.

Лодката бавно се приближи, все още изглеждаше празна и Бартолин бе убеден, че е предназначена за него. Без съмнение лодката

беше безстопанствена — самият начин, по който плаваше странично и се въртеше около себе си, показваше, че никой не я управлява.

Бартолин доволно се почеса под ризата с дебелия си, груб пръст; рядко минаваше нещо, което можеше да влезе в употреба и той тъкмо се канеше да се махне от капандурата и да слезе долу, когато рязко спря и присви още веднъж очи. Защото, дали му се привидя само... не, той наистина различи съвсем ясно чифт стъпала, които стърчаха над борда.

Взираше се, докато очите му станаха като тесни цепки върху лицето, и сега забеляза също, че на противоположната страна на борда имаше нещо като коса. „Прилича на умрял“, помисли си той и усети как от страх кожата на гърба му настръхва. Само на един мъртвец можеше да му хрумне да се отнесе така към греблата, които стърчаха нагоре във въздуха тънки като крака на муха, никой нормален човек не би постъпил така с една лодка.

Бартолин въздъхна.

Значи за това беше стигнала толкова далеко без някой да я прибере! Всъщност тя не беше наистина безстопанствена.

От водата се дочу проточен, неясен звук. Бартолин се втурна обратно към капандурата.

Това пък какво е?

Космите по дебелия му врат настръхнаха, никога не бе чувал подобни странни звуци — и то посред бял ден, когато слънцето е най-силно. Такива звуци не можеше да издава човек.

Но не приличаха и на животински.

Без да съзнава, Бартолин обърна рогата на вилата към лодката и отстъпи по-навътре в прашния таван. Онова, което плаваше там отвън, във всеки случай нямаше да може да го види. Звучите му напомняха вълчи вой.

Но постепенно, с приближаването на лодката, му се стори, че свири флейта. Не че от това звукът стана по-приятен, та той никога не беше чувал някой да свири така, но във всеки случай сега беше сигурен, че това, което стърчи от лодката, са нечии стъпала, различи пръстите и дори част от краката, които изглеждаха необичайно тънки на фона на трептящата светлина.

Нямаше друг изход, освен да изчака онова там в реката да отmine по пътя си; не смееше нито да се обърне с гръб към него, нито

пък да продължи работата си — докато то беше там, това бе немислимо. Единственото, което Бартолин искаше, бе лодката да отmine колкото може по-бързо.

Само че тя не отмина.

Точно до мястото, където стоеше той, мъртвецът внезапно престана да свири и да вие, изправи се, седна и загреба към брега.

Тъкмо тук, до неговата конюшня. Бартолин насочи разтревожено вилата срещу него. Но после бързо я свали. Това беше само някакво момче. „Един от младежите горе от града, разбира се“, помисли си той ядосано. Кога най-сетне тая сбирщина ще го остави на мира? Но той ще им даде да се разберат!

Момчето от лодката гребеше към брега някак особено нехайно и това ужасно раздразни търговеца на коне. То не се извърна нито веднъж да види къде щеше да излезе.

Бартолин остана на тавана, докато носът на лодката заора в камъчетата на брега, и тогава бързо се спусна долу при конете. Между другото момчетата от града много се забавляваха да го дразнят и знаеше, че от тях може да се очаква какво ли не. Затова застана решително до едно от малките полукръгли прозорчета; този хлапак поне нямаше да успее да го изненада.

Но ако бе очаквал, че момчето ще се опита да се промъкне незабелязано до къщата, грешеше. То изобщо не направи опит да се скрие и съвсем не бързаше. С бавни стъпки и отпуснати ръце се заизкачва по брега, като се оглеждаше равнодушно.

Бартолин го наблюдаваше недружелюбно, а момчето се отпусна тежко на един камък и се загледа в пътеката между реката и хълма. Конюшният явво му се струваше затворена и недостъпна. Долу лодката бе издърпана на брега така, че вече не се виждаше.

Бартолин чакаше.

Сигурно момчето не току-тъй се държеше отпуснато, момчетата на неговата възраст обикновено не се тътрят като старци. Все нещо щеше да направи. Бартолин стоеше нащрек до прозореца.

Но навън нищо не се случваше.

Момчето просто си седеше на камъка и гледаше младите кончета и търговецът на коне започна да губи търпение.

Какво търсеше то?

Защо се прави, че гледа конете? Това досега никога не се бе случвало и Бартолин бе убеден, че тук се крие нещо нередно.

Да си губи скъпоценното време заради някой, който само седи и се прави на невинен. Постепенно гняв обземаше учудения мъж и тъй като повече не можеше да се владее, той с трясък отвори вратата на конюшнията. Момчето не побягна, както очакваше, и това вече беше върхът на нахалството — те винаги изчезваха мигновено, щом се появеше, защото знаеха много добре, че успее ли да хване някое от тях, нищо добро не го чака.

Но момчето дори не помръдна от камъка. Обърна се колкото да хвърли един поглед към мъжа, който се показва на вратата, и продължи пак да си седи, сякаш беше сляпо и няма.

Както и да е, но Бартолин повече не можа да издържи.

С цялата си мощ той решително закрачи, пронизвайки с очи гърба на момчето, което продължаваше спокойно да седи на камъка. И да беше поне някое голямо момче — а то нищо и никакъв малчуган с рошава коса. Да го хванеш, че да го острижеш като овца, но той ще го накара да се помести оттук, ще му даде да се разбере!

Бартолин направи само две големи крачки и сграбчи нахалника за врата.

— Какво правиш тук?

Момчето не оказа никаква съпротива, дори не се опита да се освободи, само отегчено обърна лице към мъжа, а погледът му сякаш идваше някъде отдалече.

— Нищо — отвърна то спокойно.

— Как така нищо? — изрева Бартолин. — Да не мислиш, че не те знам какъв си?

— Гладен съм — каза момчето.

— Какво ме засяга това, дявол да го вземе!

Не, имаше нещо в това момче, което накара Бартолин да се почувства несигурен: отдавна не беше срещал някого, който да не се бои от него — а на туй отгоре нищо и никакъв хлапак...

— Гладен бил! — каза той и пусна момчето, което пак седна на камъка.

— Да!

Не, то не беше от ония горе от града. Имаше нещо чуждо и в лицето му, и в говора, а и тази коса! Бартолин никога не бе срещал

момче с такава коса, която покриваше ушите му като дебела тъмна шапка.

— От онзи ден не съм хапвал нищо.

Гласът му беше някак си далечен, както и погледът.

— Да не мислиш, че това ме интересува? Или смяташ, че трябва да ти дам нещо за ядене?

— Да — каза момчето без да се усмихне.

„Ама че нахалство“, помисли си Бартолин, като се плесна силно по челото, но все пак се поколеба — момчето наистина имаше вид като че отдавна не е яло.

— Излиза, че човек е длъжен да храни хорските деца, когато на тях им се прииска — измърмори той.

— Не може да се живее само с вода — отвърна момчето.

Търговецът на коне почувства, че вътре в него нещо трепна, пречупи се и се подчини. Гласът му заглъхна.

— Хайде, идвай тогава — изкомандва той.

Съвсем не върви малчуганът да изпълне крака и да умре точно пред неговата къща, оправдаваше се той сам пред себе си. Това може да му навлече дявол знае какви неприятности.

Момчето се изправи и едва се задържа на крака. Бартолин продължаваше да му се кара, като избърза напред към дъното на конюшната, където беше неговата стая.

Момчето го следваше малко объркано покрай дългите редици коне; чак на прага то спря и заоглежда учудено варосаната стая, където нямаше никакви мебели, но въпреки това тя носеше явни следи от човешко присъствие. Дебел слой слама покриваше пода от стена до стена това беше всичко.

Наоколо върху сламата лежаха захвърлени ботуши, дървени обувки и разни други неща, а на стената висяха конски хамут и едно дебело палто. Момчето се оглеждаше бавно, докато вдъхваше миризмата на кожа, на стар тютюн и на мокра вълна, която изпълваше стаята.

— Хайде, влизай! — заповяда нетърпеливо Бартолин. — Сигурно не е това, с което си свикнал, но няма как, ще трябва да се примириш.

Очите на момчето бяха вперени в дървения сандък до стената. Върху него имаше хляб и салам и изглеждаше сякаш никога не е бил

разтребван.

— Добре си живееш тука — каза то сериозно.

Бартолин се обърна и го погледна гневно.

— Какво искаш да кажеш?

— Тук е много хубаво — каза момчето.

— Не знаеш ли, че във всяка къща има мебели? — попита заплашително Бартолин. — Другите смятат, че живея като куче.

— Аз не съм другите — каза то уморено и седна.

— Какво си тогава? — попита Бартолин като се настани на колене пред сандъка.

— Гладен.

Бартолин подсмръкна силно, измъкна нож от един прорез в стената и отрязва голямо парче от коравия хляб. Набоде парчето на върха на ножа и се обърна.

— Първо ми кажи кой си? — настоя той.

— Силас.

Бартолин му подаде хляба, забоден на големия нож, и момчето го пое внимателно с двете си ръце, сякаш беше нещо скъпоценно. Мъжът отрязва парче салам и го изяде.

— Нещо повече? — попита той.

— Нищо повече — каза момчето.

Бартолин подуши одобрително салама. Момчето го изгледа, но премълча.

— Е?

Момчето поклати глава.

— Силас ми е достатъчно, от повече нямам нужда.

— Така значи — каза Бартолин и лапна парчето салам на една хапка като задъвка оживено и по всичко личеше, че саламът му харесва.

Силас загуби надежда, че ще получи нещо друго освен хляб, и започна да отхапва големи залци.

— А как се казва баща ти? — попита Бартолин и си отрязва още салам. Той ставаше все по-любопитен.

— Не знам.

— Не знаеш как се казва баща ти?

Бартолин се обърна с отворена уста, невярващ на ушите си.

— Не — каза Силас.

— Глупости! — измърмори другият и преглътна залька си. — Просто не искаш да кажеш как се казва.

— Аз нямам баща — каза Силас.

— Но все някога си имал? Всички хора все някога имат бащи. Рано или късно. — Бартолин продължаваше да яде салама, без да дава на Силас.

— Аз не съм всички хора — каза Силас — и никога не съм имал баща.

— Така значи! — Търговецът на коне го изгледа отстрани. Изведнъж той му даде салама, който държеше, и още едно голямо парче хляб.

— Може би нямаш и майка?

— Анина — каза Силас.

— Какво? — попита Бартолин.

— Тя се казва Анина, ако това те интересува — обясни търпеливо момчето.

— Не си от тези, дето обичат да разказват за себе си — каза Бартолин малко обидено. — Откъде си?

— От горе — каза Силас и посочи с ръка.

— Да, това знам и аз, видях откъде идваш — изръмжа търговецът на коне, — но искам да знам името на мястото, където живееш.

— Аз не живея никъде — каза Силас сериозно.

— Ти просто си избягал от къщи, ясно ми е — каза Бартолин.

— Преди седем дена — съгласи се Силас.

— Но нали майката ти живее там?

— Не — каза Силас.

— Сигурно и тя е избягала от къщи? — каза кисело Бартолин.

— Тя замина.

— Ти си просто един отвратителен лъжец! — скочи Бартолин. — Разправяш ми какви ли не измислици, само и само да не те върна обратно в къщи!

— Не, не лъжа! — каза Силас. — Аз самият ги видях като заминаха.

— Те? — попита Бартолин. — Нали току-що ми каза, че нямаш баща?

— Заедно с другите, разбира се.

— Какви други? Не можеш ли сам да кажеш?

— Филип — отвърна ядосано Силас.

Бартолин наостри уши.

— Какъв Филип? — искаше да знае той.

— Гълтачът на саби.

— Не би ли могъл да го обикнеш? — попита предпазливо мъжът, седнал на сламата. Беше му ясно, че не е съвсем редно да пита за това.

Малчуганът му се озъби.

— Той също не ме обича — твърдо каза Силас.

— Защо?

В гласа на Бартолин прозвуча съчувствие, въпреки че не му беше съвсем ясно за какво става дума.

— Защото не исках да си отварям устата. Той се опита да ме научи на това.

— Да гълташ саби?

Силас кимна.

Бартолин го погледна учудено.

— Затова ги използваше да ме бие с тях — каза Силас спокойно.

— Сабите?

Бартолин го гледаше с отворена уста.

— Човек не може да налага някого със сабя — каза той. — Сигурен ли си, че не е било каиш? Юзда, например?

Силас се усмихна мрачно и погледът му пак стана далечен.

— А ти какво правеше тогава?

— Свирех на флейтата си, когато имаше представление. Той толкова се ядосваше, че не успяваше да я извади обратно.

— Какво да извади?

— Сабята — каза Силас замечтано.

— От корема? — попита Бартолин настръхнал.

— Тя засядаше в гърлото му. И хората, вместо да ръкопляскаат, се подиграваха.

Търговецът на коне се почеса замислено по главата с дръжката на ножа. В това момче явно имаше нещо особено.

— И на края избяга? — попита Бартолин след дълга пауза.

— Отплувах — поправи го Силас.

Бартолин се засмя.

— О, да, ти си чудесен лодкар. Защо не гребеш?

— За какво ми е?

— За да вървиш напред, разбира се.

— Но нали се спусках по течението?

— Хората употребяват гребла, когато искат да отидат някъде.

— Хората правят нещата толкова сложни — каза Силас. — Те употребяват също и мебели.

„Ама че момче“, помисли си търговецът на коне и изсумтя.

— Откъде взе лодката? — попита той.

— Ами... тя просто си стоеше там.

— Така значи!

Настъпи мълчание и Силас, който се беше нахранил, заклюма с глава, защото ужасно му се спеше. Изведнъж Бартолин се обърна към него, сякаш се бе сетил нещо.

— Ти ли виеше така навън?

— Виех? — Силас отвори с мъка очи.

— Да, от време на време наистина приличаше на флейта — увери го Бартолин, който още не искаше Силас да заспива.

Силас поклати равнодушно глава.

— Флейта ли беше? — искаше да знае Бартолин.

— Да — отвърна Силас.

— Но това звучеше странно, съвсем не приличаше на истинска музика.

— Затова Филип не можеше да извади сабята обратно. Той винаги искаше нещо, което хората познават.

— Но ти защо свиреше така в лодката?

— Така не забелязваш колко си гладен — промълви Силас и очите му бавно се затвориха. Той просто седеше и спеше.

Търговецът на коне внимателно докосна с ръка гърдите му и го сложи да легне върху сламата. Нещо твърдо и дълго издуваше ризката. „Това може да бъде само флейтата му“, помисли Бартолин.

В конюшната конете тъпчеха нетърпеливо. Бартолин тихо стана и отиде при тях, като си мислеше, че момчето, което бе дошло при него, е едно много странно момче.

ГЛАВА II

СИЛАС ПЕЧЕЛИ ОБЛОГ

Когато късно след обяд Силас отново се появи при търговеца на коне, той изглеждаше съвсем бодър и отпочинал. Огледа конюшната с ясни очи и интересът му към животните не убягна на Бартолин.

„Доста коне има тук“, помисли си той. Конюшната беше почти пълна и когато човек хвърлеше поглед към редицата, която се бе разгънала от единия до другия край на дългата постройка, пред него се разкриваше чудесна гледка.

Бартолин с право можеше да се гордее. Но сигурно да се грижиш за тях беше трудна работа.

— Е, сега изглеждаш малко по-бодър — каза той, когато Силас отиде при него.

— Но и тук вече нищо не остана — отговори момчето доволно и се поглади по корема.

— От какво не е останало нищо?

Гласът на търговеца на коне бе изпълнен с мрачни предчувствия.

— От храната — каза Силас направо. — Само дето съм толкова жаден. Нямаш ли нещо за пиене?

— Всичко ли изяде?

Бартолин не вярваше на ушите си:

— И не си ми оставил нищо?

— Гладен бях! — увери го Силас.

— Въпреки това можеше да отделиш нещо и за мене. В края на краищата хлябът и саламът са мои. А сега няма и нищо за вечеря.

— Вчера пък аз нищо не бях ял. И то целия ден. Но аз нямам нищо общо с твоя глад — каза Бартолин. — Сега в замяна на това ще ми помогнеш да се оправя с конете. Днес пропилях толкова много време заради теб!

— Аз обичам конете — каза Силас отзивчиво.

— Можеш ли да ринеш? — попита Бартолин.

Силас не отговори веднага и Бартолин помисли, че момчето сигурно не знае какво значи това.

— Можеш ли да изринеш и да изхвърлиш всичко това с количката? — каза той, като посочи тъмната купчина слама и конски тор, натрупана зад конете.

— Всичко това? — попита Силас, като измери с очи обора.

— Да.

— Не вярвам — каза момчето.

— Разбира се, че можеш — каза Бартолин бързо. — Ето виж, ще ти покажа. Трябва да правиш само това. — Той загреба с вилата и напълни количката с тор. — Съвсем не е трудно — обясни той. — Купчината оборски тор е ей там, до вратата. — Той посочи през конюшните.

— Май че не ми се иска много — каза Силас.

— Не ти се иска? — гневно изкрещя Бартолин. — Да не би да мислиш, че на мен ми се иска да стоя гладен до довечера? Ще правиш това, което ти кажа! Когато бях на твоята възраст, никой не ме е питал дали ми се иска да рина.

— Да, но аз съм толкова жаден — каза Силас. — Там имаше толкова много хляб.

— Кладенецът е навън от другата страна — каза Бартолин и посочи с дръжката на вилата към противоположната на реката страна на къщата.

Силас не се помръдна.

— Сигурно си очаквал да получиш бира, нали? — каза подигравателно Бартолин, като видя, че момчето не помръдва.

— За предпочитане е — отговори Силас.

Бартолин беше на път да избухне отново, но се въздържа.

— Можеш да получиш бира след като свършиш работата.

— Така ли? — каза Силас и отиде да пие вода от кладенеца.

Бартолин стоеше в конюшните и подръпваше брадата си. Да можеше сега да накара момчето да остане, мислеше си той, да можеше да го накара да стане коняр. Явно не беше много способно, но ще се научи, а и ще порасне. Мисълта се хареса на Бартолин, невинаги е лесно да си сам, а когато трябваше да излиза да пазарува, всеки път се налагаше да наема някой от града да го замества, докато го няма.

Зад къщата минаваше, пътят. Докато вдигаше ведрото, Силас стоеше и го гледаше — съвсем обикновен път, не особено добър, но все някъде водеше. Той се унесе в мислите си, като се мъчеше да си представи къде е краят му.

— Къде се дяна? — попита Бартолин, когато той най-после се върна.

— Просто гледах пътя — каза Силас. — Къде ли отива?

— Всъщност можеш да станеш коняр при мене — побърза да каже Бартолин.

Силас се замисли.

— Преди малко ти самият каза, че обичаш конете — подкани го Бартолин, — а и след като нямаш желание да ставаш гълтач на саби?

Силас завъртя глава така, че косата му се разтърси.

— Ето, виждаш ли, така си и мислех — тържествуваше Бартолин, — по-добре остани при мене.

— Какво ще получа за това? — попита Силас.

Сега беше ред на Бартолин да се замисли.

— Хм, какво ще получиш... във всеки случай няма да гладуваш — каза Бартолин.

— Но нали извън храната трябва да имам и заплата?

Бартолин измери момчето от горе до долу.

— Всъщност на колко години си? — попита той. — Не изглеждаш много голям.

— Тринадесет — отговори Силас.

— Така. Когато аз бях на твоята възраст, бях щастлив, когато можех да получа храна и подслон срещу работата си.

Силас гледаше разсеяно навън и не отговори.

— Но първо трябва да видим за какво те бива — каза окуражително Бартолин.

— Искам да имам кон — каза изведнъж Силас.

— Какво? — попита Бартолин. Той все още не можеше да разбере.

— Ще се съглася, при условие че ми дадеш един кон — повтори момчето, сякаш това беше най-естественото нещо на света.

— Кон ли каза? — Бартолин го гледаше така, сякаш го виждаше за първи път.

Силас кимна с глава.

Търговецът на коне избухна в гръмогласен смях.

— Да не си полудял? — изрева той.

Силас можеше да види чак гърлото му.

— И какво ще правиш с него? — попита Бартолин, когато отново дойде на себе си. — Ще търгуваш ли? — Той разглеждаше момчето от горе до долу с подновен интерес. Съвсем не беше изключено в момчето да се крие бъдещ търговец на коне.

Силас поклати глава.

— Какво тогава?

— Ще го яздя — каза Силас.

Това накара Бартолин да избухне отново в смях.

— Ти? Ще го яздиш? Наистина, ставаш все по-умен и по-умен — смееше се той. — Знаеш ли поне кое е предната и кое задната част на коня?

Бартолин напълни една количка с тор и я изкара навън, докато размисляше върху предложението на момчето. Той имаше нужда от помощник, а и винаги можеше да намери някоя стара кранта на изгодна цена. Това може би съвсем не беше лоша идея. Такъв хлапак едва ли може да различи друго, освен цветовете. Той вкара отново количката вътре.

— Но ще трябва да останеш известно време тук — каза той на Силас. — Един кон струва твърде скъпо и аз трябва да бъда сигурен, че няма да офейкаш още в самото начало.

Силас се зарадва.

— Аз вече избрах кой ще бъде конят! — каза той.

Бартолин извърна глава.

— Така ли?

— Този там — каза Силас, без да се колебае, и посочи една лека черна кобила, която стоеше и нервно потропваше с крака.

Бартолин беше готов да избухне отново, но се въздържа. Силас бе посочил най-добрия и най-скъпия му кон, но това сигурно беше случайно. Той заведе Силас до няколко кротки дълбогриви дребни коне и започна да изтъква куп добри качества у тях.

Силас го изгледа с дълбоко презрение.

— Аз имах предвид кон — каза той.

Бартолин се стресна.

— Да, разбира се, мога да ти купя някой — каза той угоднически.

— Не, това ще е само този кон — настоя момчето и посочи отново черната кобила.

— Но защо? — искаше да знае Бартолин.

— Защото е най-добрият — каза Силас.

— Ти си се побъркал — не можа да се въздържи Бартолин, но момчето имаше право.

Някакъв необуздан смях се отприщи дълбоко в този голям, дебел мъж, и изгърмя в устата му, но в него нямаше нищо весело.

— На теб може и да ти хареса да ринеш! — изрева той.

— Не мога да понасям да рина — призна си Силас.

— Ще трябва да ринеш поне трийсет години, ако искаш да спечелиш този кон. Всъщност колко време мислиш да останеш?

— Докато го изплатя — каза Силас, без да трепне.

— Да, но конят ще умре от старост, докато ти успееш да го изплатиш — продължи Бартолин, без да понижава глас. Когато викаше, от устата му пръскаха слюнки, но Силас дори не си изтри лицето с ръкав.

Бартолин се опита отново да избута момчето към малките коне. На тях нищо не им липсваше.

Но Силас упорстваше и държеше на своето. „Това не са никакви коне“, твърдеше той.

— Стори ми се, ти каза, че го искаш, за да го яздиш? — каза Бартолин язвително.

— Именно — каза Силас.

На Бартолин почна да му се вие свят. Нима един такъв мърльо ще стои тук и ще му поставя условия? Ако си въобразява, че човек може да се научи да язди такъв кон, греша. Той ще го хвърли веднага, няма дори да му даде възможност да го яхне.

Светкавична мисъл озари Бартолин.

— Можеш да го получиш! — каза той изведнъж.

Това дойде като изневиделица за Силас, който се въртеше на босите си пети и гледаше проницателно мъжа в лицето.

— Как да го получа?

— Безплатно — озъби се Бартолин. — Конят е твой, ако успееш да го яздиш отгук до края на пътеката и обратно.

Силас го гледаше недоверчиво. Опитваше се да разбере какво се крие зад това. Човек като Бартолин не би подарил своя най-добър кон

просто така, без нищо, трябваше да поиска нещо в замяна.

Гласът на търговеца на коне стана заплашителен.

— Но ако се провалиш, ще ми работиш поне две години безплатно — каза той. — Съгласен ли си?

— Колко пъти мога да опитам?

— Един.

Силас не смееше да си поеме дъх. Истински кон!

— Разбира се, ще получаваш храна — добави Бартолин — и може би чифт дървени обувки за зимата. Но никакви пари!... Е? — Бартолин губеше търпение, тъй като Силас не казваше нищо. — Успееш ли да го яздиш, конят е твой, паднеш ли, ти си мой. Също и ако не успееш да го яхнеш — прибави той хитро. — Наемаш ли се?

— Да — каза Силас и пое дълбоко въздух.

Бартолин се усмихна доволно. Безплатен коняр за две години, това не беше чак толкова лошо. Той бързо отиде и отвърза коня, който тръскаше глава и показваше бялото на очите си. Силас следеше движенията му с голямо внимание и още не можеше да повярва. Безплатен кон — само ако го пояди от единия до другия край на пътеката.

Бартолин не каза нищо за седло и стремена и тъй като момчето също не спомена нищо, той прие това като знак, че то няма представа как изобщо се язди. Не знаеше нищичко. Нещо приятно забълбука в него.

И както бе предполагал, веднага щом излезе на светло и въздух, конят започна да рита. Непрекъснато се опитваше да се освободи. Силас старателно избягваше да се приближи и остави Бартолин да изведе животното на голямото свободно място пред вратата, която той затвори внимателно зад себе си.

Младите коне, които се разхождаха отпред, се приближиха любопитно, за да разгледат госта, но като забелязаха колко необуздан е новодошлият, спряха плътно притиснати един о друг по средата на поляната.

Силас видя това.

И Бартолин го видя и си помисли, че те усещат как трябва да се държат при такова важно посещение. Младите коне не смееха да се доближат.

— Сега — каза Бартолин на Силас — ела насам!

Силас застана и здраво хвана юздата, както Бартолин му показва.

— Държиш ли здраво? — попита мъжът.

— Да — отговори момчето.

— Ако не можеш да го яхнеш сам, посегни към плета и използвай някой кол — каза Бартолин.

Силас кимна с глава, да, беше разбрал добре.

Бартолин се усмихна сам на себе си, защото знаеше, че конят в никакъв случай няма да се остави да бъде отведен от такъв малчуган. На минутата щеше да се освободи и да избяга, именно затова всичко трябваше да стане в ограденото място, той нямаше намерение да загуби коня си.

— Хвана ли я?

Момчето кимна, хвана с другата ръка юздата, а с тази се опря на врата на коня.

„Това изглежда напълно безсмислено, но нека сам да се оправя“, помисли си Бартолин. Той пусна коня и побърза да се дръпне към вратата.

В мига, в който кобилата усети, че е сама с момчето, тя се изправи на задните си крака, така че повдигна Силас във въздуха. Той остана да виси. Бартолин успя да види само как момчето се отстрани от коня с помощта на ръката, която беше опряло на шията на животното. Така то висеше косо, а не надолу.

Затова не попадна под предните крака, когато конят с рязко движение го блъсна в земята, като повдигна задницата си.

— Фу! — помисли си с презрение Бартолин.

Конят повтори действието, но Силас продължи да виси здраво. След като това не помогна, конят смени тактиката и започна да скача настрани, за да може по този начин да го стъпче.

За най-голямо учудване на Бартолин, момчето все още здраво се държеше за гривата и едновременно с това успяваше да избягва нападенията на животното. Той не беше очаквал това.

Очевидно кобилата също не беше го очаквала, защото изведнъж препусна в краткотраен и раздразнен галоп покрай оградата, за да го отърси от себе си. Но когато и това не помогна, тя се спусна в силен тръс без посока, с подивели очи, очевидно уплашена от този странен човек, от когато не можеше да се освободи.

Бартолин очакваше, че сега Силас ще се пусне, но малчуганът следваше леко коня, отчасти носен, отчасти тичайки по земята.

„Наистина дяволска работа“, промърмори слисано търговецът на коне, като застана до вратата, за да може за всеки случай да попречи на животното да я прескочи, когато се върне обратно.

Никога не бе виждал подобно нещо. Силас все още висеше на коня. И дори му стигаше въздух да говори и да се смее по време на препускането. Нима не го чу съвсем ясно, когато мина покрай него, подскачайки с огромни крачки?

„Но трябва да го яхне“, мислеше си Бартолин, „трябва да язди кобилата от единия край на пътеката до другия и обратно, иначе не важи“. Не беше достатъчно само да бяга отстрани — той искаше да види как хлапето ще накара коня да стои мирно, докато го яхне.

Но още преди добрият Бартолин да довърши мисълта си, Силас скочи покрай коня и успя да праметне единия си крак на гърба му.

Така висеше той, докато животното премина в див галоп, обхванато отново от ужас. Ох, ох, как само висеше и подскачаше нагоре и надолу като вързоп. Бартолин забрави да си поеме дъх при тази гледка.

А кончетата, които досега стояха страхливо в средата на поляната и само тъпчеха на едно място, взеха бързия галоп за предизвикателство и те да участват в играта. И всички едновременно, наплашени и буйни, със силен грохот се понесоха след кобилата като ураган.



Бартолин стоеше до портата и трескаво гризеше един кичур от рошавата си брада. Всичко се развиваше съвсем не така, както бе предвидил, и той очакваше всеки миг да види смазаното тяло на момчето зад табуна. Дори най-развихрената фантазия не би могла да си представи това, което ставаше пред очите на Бартолин. Просто беше невъзможно всичко да свърши добре, момчето не би могло по никакъв начин да се измъкне безнаказано от едно падане и той, Бартолин, нямаше никаква възможност да се намеси. Ако се изпречеше пред кобилата, след която препускаше цялото стадо от млади коне, щеше да бъде смачкан. Той напъха още брада в устата си и силно задъвка. Наистина, никой не подозираше, че момчето е слязло при него, и ако стане на пихтия, той може просто да го сложи обратно в лодката и да го остави да отплува по-нататък, както беше дошло, но той не се поблазни от това хрумване. От друга страна не виждаше как Силас ще се измъкне от омагьосания кръг, в който се намираше. Затова той съвсем онемя, когато Силас бавно и много внимателно се изправи и седна. Бартолин вече сам не знаеше колко обиколки беше направила кобилата край оградата, но те не бяха малко.

Видът на момчето, което се бе изправило на коня, веднага го изпълни с неопикуемо облекчение. Но още в мига, когато му стана ясно, че Силас язди, наистина седи на коня и язди, облекчението се превърна в горчив гняв и съжаление. Противен хлапак, мързелив и нахален безделник, нима щеше наистина така без нищо да измъкне този превъзходен кон от него, от Бартолин? Нима имаше право просто така да му вземе коня? Никога! Не беше казал, че може да язди, изобщо нищо не беше казал, това не е почтена игра!

Вените по челото на Бартолин се издуха, докато Силас караше кобилата да препуска непрекъснато покрай него, така че ѝ излизаше пана от устата. Сега той я контролираше напълно и постепенно започна да намалява скоростта, докато конят мина в тръс и спря точно пред мрачния мъж.

— Видя ли, че можах! — каза Силас тържествуващо. Лицето му беше окаляно и косата му беше полепнала по челото, но очите му блестяха.

— Но той целият е мокър! — каза Силас.

— Пълно изтощение! — неочаквано каза Бартолин.

— Аз ще го избърша — отговори Силас и се смъкна от измореното потно животно.

— Да не си посмял! — срязва го Бартолин.

— Но той целият е мокър — каза Силас.

— Аз ще се заема с това. Отвори портата!

Всичката радост изчезна от лицето на момчето и без да каже нищо, то отвори портата, като последва Бартолин и коня в конюшната. Тук мъжът с бързи движения започна да търка черната лъскава кожа с наръчи суха слама.

Силас дълго го гледа мълчаливо.

— Това значи ли, че въпреки всичко няма да ми го дадеш? — попита той.

Бартолин изломоти нещо неразбираемо и се наведе да изтрие корема на коня.

— Какво стоиш и зяпаш такъв! — извика внезапно. — Успя да пояздиш, нали? Иди оправи там юздите. А какво ще ти платя, ще видим, след като разбере какво можеш.

— Така не е честно! — каза Силас без да помръдне.

— Нали те наех като коняр? — извика Бартолин.

— Конят е мой! — каза Силас сериозно. — Обзаложили се бяхме!

— Вятър сме се обзаложили! — извика Бартолин. — Върви разтреби, иначе не те искам за помощник.

— Аз няма да стана коняр, само ще си взема коня — каза Силас.

— Виж ти!

— Но това беше облог! — държеше на своето Силас. — Ти сам го предложи. Не вярваше, че мога да яздя, нали?

— Ако не искаш да ми помагаш в конюшните, можеш да изчезваш. Нямам нужда от човек, който само ще стои и ще зяпа.

— Можеше да си строша врата! — каза Силас с висок ясен глас.

— Е, и какво от това? Голяма загуба, нали?

— Това, че не го строших, не се дължи на тебе! — настояваше Силас. Нямахше намерение да отстъпи доброволно коня.

— Не съм те карал на сила да го яздиш — каза Бартолин.

— Ти каза, че ще ми дадеш коня, ако успея.

— Затваряй си устата! — изкрещя Бартолин извън себе си.

— Да, но конят е *мой*!

Мъжът грабна една метла и замахна към Силас, но момчето отскочи встрани, така че Бартолин улучи само въздуха. Вбесен, той с всичка сила запрати метлата след Силас.

Момчето се наведе и тя се удари в дървената стена с трясък, който накара конете да потръпнат нервно. Нямахше никакво съмнение, че целта бе да улучи него. Бартолин изглеждаше страшен в гнева си и от това, че Силас започна да се смее, не стана по-леко.

Имахше нещо в тази сцена, което го привличаше.

— Изчезвай! — извика търговецът на коне при вида на момчето, което се смееше подигравателно. — Омитай се от къщата ми!

— Мислех, че искаш да ме наемеш за коняр.

— Никога! Махай се! Не искам да те виждам повече!

— А с коня какво става?

Бартолин грабна вилата, която бе облежната на стената, и замахна към Силас с дръжката, но Силас беше подготвен за нападение и се дръпна, преди да е станало късно. С един скок той се намери върху дървената преграда на първата ясла и пъргаво стъпи на гърба на най-близкия кон.

Очите на Бартолин щяха да изскочат от орбитите.

— Удряй де! — изсмя се Силас.

Бартолин обърна вилата с рогата напред и пристъпи намръщено. Силас изкриви лицето си в гримаса.

— Слез долу! — изхриптя Бартолин. Той почти беше загубил гласа си от ярост.

Силас само се засмя.

Конят, върху който стоеше, беше широк и тежък, но не изпитваше желание някой да бъде върху гърба му. Той започна неспокойно да се движи напред-назад и да тропа о каменния под.

— Слез долу! — изкрещя Бартолин по-ясно и размаха вилата. — Ще те набода, ако не слезеш!

— Саби и вили! — каза Силас.

Бартолин замахна да го убодe. Но Силас вече стоеше на гърба на следващия кон, който също не беше очарован от присъствието му.

Бартолин изпадна в ярост. Но когато замахна отново по Силас, той скочи върху кон номер три, докато предишните два започнаха уплашено да тропат на място.

— Ето, виждаш ли? — извика Силас и вдигна съжалително ръце.

Бартолин размаха вилата над главата си.

Конят, върху който стоеше Силас, се опита да се освободи, като го събори, и по лицето на Бартолин ясно пролича колко много желае това да се случи. Той с удоволствие би видял момчето да изчезне под копитата и да стане на пихтия.

Но Силас нямаше никакво намерение да се остави да го стъпчат точно сега; ловък и гъвкав, той прескачаше от кон на кон, докато Бартолин го следваше по земята и скърцаше със зъби. Вилата за сено още бе насочена с двата си лъскави рога към момчето, но мъжът не можеше да се приближи дотолкова, че да го стигне, защото конете хапеха и ритаха всичко, което се движи.

Силас продължи по-нататък. Конете един след друг преминаха в гърмящ галоп на място, изпод копитата им излизаха искри и Бартолин не можеше да направи нищо, за да укроти това неспокойно стадо, проточило се надлъж в обора. Устата му се движеше и Силас беше сигурен, че той кълне и ругае, но не можеше да чуе нищо. Не беше възможно човешки звук да проникне през шума, вдиган от животните.



На пода Бартолин чупеше отчаяно и яростно ръце. Хубавите му коне, побеснели изведнъж, добрите му коне, готови да се разкърват от ритане в дъските, подскачащи с диви, изплашени очи. Никога не бе изживявал подобно нещо. Цялата постройка се тресе и той чувстваше, че самият затъва в това, чувстваше как неговите викове и проклетия се губят, как молби и закани се сливат в едно. И всичко това заради този проклет хлапак, който беше на път да унищожи животните му. От тях вече никога нямаше да излязат коне и той щеше да бъде разорен.

Бартолин стисна зъби, за да не заплаче.

Когато Силас стигна до отвора, през който Бартолин предишния ден бе хвърлял сеното, той бързо се повдигна нагоре и прибра краката си.

Търговецът на коне безпомощно размаха вилата срещу него.

— Слез долу, дявол такъв!

Силас се усмихна вежливо — той не можеше да чуе това, което се каза, но можа да го разбере по движението на устните.

Все още усмихнат, той бръкна под ризата и извади флейтата си, същата, която бе вила така ужасяващо там навън, в реката. Бартолин си спомни това и неприятно усещане запълзя по гърба му. Що за чудовище беше дошло при него този ден?

Горе на гредата Силас започна да свири на флейтата и трябваше да свири силно, за да го чуят. Най-близките коне уплашено наостриха уши, но после се вслушаха и Силас засвири по-тихо и мамещо, сякаш говореше с тях. Един след друг конете спряха да тропат. Дишането им се успокои. След оглушителния тропот тишината известно време сякаш запушваше ушите, но Силас свиреше така хубаво и внимателно, като че говореше самата кротост.

Лицето на Бартолин, така разгневено до сега, постепенно започна да се променя, гневното изражение изчезна, раменете се отпуснаха, а устата му остана отворена. След като конете се успокоиха, Силас свиреше само за него.

На Бартолин му трябваше повече време да дойде на себе си, отколкото на животните, но на края той си възвърна гласа, един изморен, отслабнал глас, който съвсем не приличаше на неговото обичайно грубо ръмжене.

— Ти си лош — каза той.

— Не — отвърна Силас от гредата.

— Защо не се махнеш?

— Защото си искам коня.

— Нямаш никакъв кон.

— Имам — каза Силас упорито.

— Върви по дяволите или ще те смачкам от бой! — избухна Бартолин и главата му отново се замая.

Силас бързо допря флейтата до устата си и сякаш всички вълци завиха изпод пръстите му и през дупките на флейтата се понесоха из дългата конюшня. Конете на Бартолин зацвилиха ужасени.

Големият мъж изстена и размаха умолително ръце.

— Спри! Спри!

Силас свали флейтата от устата си.

— Ще ги погубиш всичките — изплака Бартолин, — те не понасят това.

— Във всеки случай вината е само твоя — каза Силас. — Ти ще си избереш дали да се лишиш само от един кон, или от всичките. Ако

не ми дадеш коня и на теб няма да ти останат.

Бартолин се намръщи.

— Дано си счупиш врата! — измърмори той.

— Искаш ли да чуеш какво още мога да свиря на флейтата? — попита Силас.

— Не, не, не, за бога, недей!

Той като че ли се молеше да му пощадят живота.

— Тогава отвържи черната кобила и я изведи навън — поръча Силас.

Бартолин се бавеше с увиснали ръце и натезжали длани.

— Иначе ще ти докарам още вълци! — заплаши Силас.

Бартолин отвърза коня и го изведе навън, а Силас скоочи ловко от тавана и тръгна след тях, като свиреше меко, меко. Всички коне в конюшната бяха спокойни сега; Силас се усмихна, навън той скоочи на коня и го подкара, а флейтата все още беше изпълнена с доброта. Конят тръгна съвсем бавно. Бартолин стоеше като парализиран пред вратата на конюшната и го гледаше; конят пристъпваше изяцно, а момчето го управляваше само с колене, докато пръстите му се движеха лениво по дупките на флейтата. Нищо не беше останало от своенравната упоритост на коня. Очарован, той обикаляше пред дългата конюшня и никой след това нямаше да може да каже, че Силас прекалено е бързал да си тръгне оттам.

Никой нямаше да може да каже, че Бартолин не е видял това, което се случи, дори самият Бартолин. Но той не се помръдна. Не си спомняше друг ден да е преживявал толкова странни неща както днес и сега само стоеше и гледаше момчето и коня, сякаш те не бяха живи и реални същества.

Все още без да бърза, ездачът престана да обикаля и подкара коня по пътеката зад къщата, която извеждаше на пътя. Тук той тръгна по течението на реката. И дълго, много дълго Бартолин чуваше флейтата и звука от копита, които бавно се отдалечават.

Тогава излезе от вцепенението си и отиде до брега. Там долу лежеше лодката, извадена наполовина на сушата, странна и необичайна по форма, точно такава каквато му се бе видяла при идването. Сега тя беше безстопанствена.

Той отиде чак до нея, седна вътре, след това легна така, както момчето бе лежало там във водата, със стърчащи стъпала от едната

страна и тил здраво опрян от другата страна. Реката бърбореше и говореше под лодката и малко по-малко мракът започна да се спуска в храстите и в гънките на склона.

Той лежа дълго така, като се опитваше да разбере що за момче беше това, което прекара целия ден при него. Дълго лежа така в очакване гневът му отново да се върне.

ГЛАВА III

КРАДЛИВОТО СЕЛО

На пръв поглед това беше едно съвсем обикновено село. Силас навлезе шумно между къщите, така че кокошки и прасета се разбягаха настрани, а дечурлигата, които седяха мирно и ровеха с ръце в топлия уличен прах, светкавично изчезнаха в отворените врати, които зееха като черни дупки в стените. Той беше яздил неуморно от изгрев-слънце и сега както той, така и конят, имаха нужда от храна и почивка. Не беше ял нищо от предишния ден, когато успя да утоли глада си със запасите на Бартолин от хляб и салам, и беше спал много лошо през нощта.

Силас спря коня по средата на улицата и се огледа внимателно. Цялото село се състоеше от тези два реда къщи, които ограждаха донякъде пътя и му придаваха вид на улица. Малко по-широка и по-прашна от пътя, по който току-що беше дошъл, но също така криволичеща. Беше невъзможно да се види селото от единия до другия край.

Никъде не се виждаха хора. Дали можеше да намери нещо за ядене? Всъщност Силас не се чувстваше добре дошъл.

Къщите опираха с широката си част направо на улицата, но тъй като нямаха прозорци, изглеждаха сякаш обърнали гръб и недостъпни, въпреки отворените врати. Може би това се дължеше на празната улица, където вече не бяха останали дори и кокошки.

Той почака малко. Чувстваше, че го наблюдават вътре от тъмното и за да се покаже добронамерен, извика за поздрав от улицата.

Няколко кучета се показаха и започнаха да лаят, това беше всичко. Той извика отново и още няколко кучета се появиха. Силас остана с чувството, че хората държат кучетата вътре в къщите или може би в това село живееха само кучета.

Когато предишната вечер напусна яздейки търговеца на коне, той вярваше, че бързо ще стигне дотук, но разстоянието се оказа по-голямо, а местността, през която беше яздил, много по-безлюдна и

неплодородна. Не видях никъде нито къщи, нито обработена земя. Само овце.

Пътят не следваше непрекъснато реката, въпреки че през повечето време имаше приблизително същата посока, а хълмовете от другата страна бяха сухи и кафяви, обрасли с мъх и някаква особено жилава трева, която съвсем не изглеждаше съблазнителна. Във всеки случай конят не беше проявил интерес към нея. Но очевидно овците си живееха чудесно и явно се грижеха сами за себе си.

Силас се бе надявал на смрачаване да види някой човек, но всеки път се оказваше, че това са хвойнови храсти, които стърчаха по склоновете на хълмовете сякаш бяха овчари. Понякога му се струваше, че все пак там на завет в подножието на хълмовете се е сгушила къща, но когато се приближаваше, тя изчезваше и на нейно място се оказваха само полупокрити кошари за овце.

В една от тези кошари беше прекарал предишната нощ заедно с коня. Само при мисълта за това Силас се сви; там земята беше покрита единствено с тънък слой слама и въпреки че една такава кошара беше по-добра от нищо и че в тъмното той беше събрал сламата на купчина, все пак измръзна здравата. И когато стана сутринта, бе схванат и отмаял. Това беше почти толкова неприятно, колкото да лежи в откритата лодка в реката.

Силас помириша ръкавите си, все още му се струваше, че дрехите му вонят на овчи тор.

Затова щеше да бъде чудесно, ако селото се окажеше гостоприемно. Той имаше нужда да пренощува на тавана на някоя топла плевня тази нощ. Но му се струваше странно, че все още никой не излиза — никой освен кучетата. Все повече кучетата се увъртаха около коня, но никъде не се забелязваше двукрако същество.

Силас остана на коня. Не изпитваше особено желание да спусне босите си крака долу при кучетата, които и без това не изглеждаха много охранени, а когато на хората им омръзнеше да го гледат от мрака, сигурно щяха да излязат навън. Той не беше страшен.

Седнал на коня, Силас имаше много време да разгледа селото, но на която и страна да обърнеше глава, навсякъде го посрещаше една и съща нерадостна гледка. Всички къщи бяха ужасно занемарени и варовата им мазилка се ронеше на големи парчета, без някой да бе направил каквото и да е за да попречи на това или да се опита да

поправи разрушеното. От фасадите на всички къщи биеше на очи голата сиво-жълта глинена основа. Съвсем не изглеждаха по-добре и покривите, те бяха разкривени и гърбави и всичко друго, но не и уплътнени. Много ясно беше... че е пристигнал в изключително бедно село.

„Но това съвсем не значи, че хората трябва да се правят, че не са си в къщи“, помисли си Силас, който започваше да губи търпение. На какво прилича това, да го оставят да седи толкова време тук сред кучетата, това вече дори не беше вежливо!

Разбира се, той можеше да си отmine по пътя. Кой е казал, че трябва непременно да остане тук, сигурно надолу по реката има и други села. Силас премисли и едва-едва подкара коня напред покрай лаещите кучета. Но стомахът му се възпротиви, той искаше да остане тук и да го напълни с нещо, а трябваше да помисли и за коня.

Тогава изведнъж на стълбата до Силас се появи слаб селянин на средна възраст. Той постоя малко, като гледаше лениво и мълчаливо момчето на коня. „Изглежда отблъскващ“, помисли си Силас.

— Е? Какво има? — попита най-после той.

Силас му пожела добър ден и се извини, че може би го безпокои през обедната почивка. През отворената врата на съседната къща Силас долови движението на много глави. Така беше и зад другите врати — цялото село го гледаше, без да се показва. Слабият селянин на стълбата не направи и най-малък знак да покани Силас да слезе от коня, беше пъхнал палци в ръкавите на мазното си кожено яке и не се опита дори да прогони кучетата настрани от коня.



— Това значи „не“, нали? — попита след малко той.

— Какво обичате? — каза Силас, който не разбра за какво става дума.

— Да, така си и мислех — рече горчиво селянинът, — това страхливо куче дори няма смелост да дойде сам да ни го каже!

— Кой?

— Престани да се правиш на глупак! — отсече мъжът. — Елате да видите! — извика той към улицата.

И от всички врати така бързо започнаха да се показват хора на различна възраст, че Силас не се и съмняваше — бяха стояли зад вратите. Отнякъде дойдоха още двама, единият по-възрастен, другият по-млад.

— Чухте ли какво каза? — попита високо селянинът.

Силас имаше неприятното усещане, че го бъркат с някой друг, освен това не беше казал нищо.

Все повече глави се показваха и той имаше чувството, че къщите са претъпкани до пръсване с възрастни и деца, най-вече с деца. Те се

промъкваха през вратите като редица кръгли топчета с очи, някои още пълзяха между краката на другите.

Само зад първия селянин не се показва никой.

Силас се изправи. Трябваше колкото е възможно по-бързо да разбере, за кого го вземат.

— Трябва да ви поздравя от гълтана на саби Филип и да ви попитам дали не е останало нещо от последното ядене? — каза той. И го каза с възможно най-учтивия си глас, защото нямаше никакво желание да продължи да язди на празен стомах.

Селянинът на стълбата изглеждаше объркан и изпълнен със съмнение.

— От бирника, искаш да кажеш?

— Какъв бирник?

— Защо не ни предадеш съобщението така, че да го разберем? — каза мъжът недружелюбно. — Мислиш, че не знаем, че е казал „не“? За какво му е иначе да изпраца такъв жалък мърморко като тебе да ни го каже?

— Какво да ви каже? — попита Силас любопитно. — Какво искаш толкова да знаеш?

— Не ни дава отсрочка, нали? Кога ще дойдат хората му да ни опишат имота?

— Откъде да знам?

— От Мартино, разбира се — извика селянинът ядосано, — от бирника. Кога ще пристигне бирникът, за да ни вземе и последния парцал?

— Не познавам никакъв Мартино — каза Силас колкото може по-спокойно. — Ти ме бъркаш с някой друг.

— Проклет лъжец! — изрева селянинът. — Като че ли не яздиш кон на Мартино!

— Не — каза Силас.

Другите бавно се струпаха около ездача.

— Чий е тогава? — попита селянинът.

— Мой — твърдо отвърна Силас.

Мъжът избухна в подигравателен смях.

— Чухте ли? Той твърди, че конят е негов.

Другите започнаха да мърморят.

— И кой си ти самият, след като притежаваш кон като този на бирника? — попита селянинът подигравателно.

— Силас. Синът на Анина.

Мъжът повдигна вежди.

— Каква е пък тази Анина? — заинтересува се той.

— Тази, която ходи по опънато въже със зелен чадър в едната ръка и със син в другата — отвърна Силас от коня.

— Аха! — каза селянинът язвително. Беше ясно, че не вярва Силас да е с всички си.

— А ти самият как се казваш? — попита Силас.

— Не знаеш ли кой съм аз?

Силас поклати отрицателно глава и зачака.

— Защо спря тогава коня пред моята къща? И какво изобщо търсиш в селото, щом не носиш известие от бирника?

— Нещо за ядене — каза бързо Силас.

Приглушен шепот премина през тълпата.

— Можеше да получиш, ако ни беше донесъл отсрочка — каза селянинът. — Никой ли не ти е казал, че това село е бедно? Никой ли не ти е казал, че аз съм Емануел?

Силас отново поклати отрицателно глава. А селянинът Емануел дълго гледа замислено коня.

— Как може да е твой? — попита той, изпълнен със съмнение.

— Спечелих го на облог — каза Силас.

— Така, и от кого?

— От търговеца на коне Бартолин с дългата конюшня — Силас посочи с ръка нагоре по реката.

Наоколо настъпи гробно мълчание. Дори кучетата не ръмжаха.

— От този скъперник? — каза Емануел. — Той се лишава от всичко, за да пести. По-добре си признай, че си го откраднал.

— Не съм — каза Силас.

Селянинът Емануел кимна с глава към вратата зад себе си.

— Слизай — каза той отсечено, — ела вътре да ти дам нещо за ядене.

После се замисли за миг и продължи:

— Можеш да оставиш коня си в конюшната ми.

— Благодаря — каза Силас, — но предпочитам да го чувам.

Той скочи на земята и завърза юздата за една халка в стената до самата врата. Вътре, в голямата полутъмна стая, която служеше едновременно за гостна и за кухня, жената на Емануел, Тереза, беше започнала да слага масата и Силас забеляза, че в къщата на Емануел няма деца.

Емануел седя дълго време при Силас, докато той се хранеше, но беше неспокоен и непрекъснато отиваше до вратата да поглежда коня или излизаше навън да говори с някого. Силас нямаше възможност да чуе за какво говорят.

— Казах им само да донесат нещо за коня — извини се селянинът, след като се бе бавил доста време навън.

Силас го изгледа накриво.

— Ще ти дам да опиташ бирата ми — продължи весело селянинът. — Ще ти дам наистина нещо хубаво да полееш храната.

Той донесе веднага една кана, сипа в две глинени чаши и се чукна с момчето.

— Силна е — каза Силас.

— Това е най-добрата бира в цялото село — похвали се Емануел. — Но ти може би не я понасяш? Може би си още малък да пиеш бира?

Силас не смяташе, че е малък.

Малко по малко селянинът започна да го разпитва за облога с Бартолин. И Силас разказа много подробно как се бе случило всичко. Селянинът го гледаше все по-недоверчиво.

— Търговецът на коне обикновено не дава нищо на никого — каза той и сипа още бира на Силас. — И ние си купуваме крантите от него и той взима добри пари за тях. Едва ли ще го е дал доброволно.

— Той сам ми го изведе навън — увери го Силас.

Емануел се замисли.

— Можеш да вземеш пари за него, ако го продадеш — каза той.

— Така ли? — попита Силас.

— Аз мога да го купя — каза селянинът предпазливо.

— Имаш ли толкова пари?

— Ще ти дам сто сребърни монети — каза селянинът.

— Не е много за един човешки живот — отвърна Силас.

— Та това е кон — каза Емануел и се засмя. Но внезапно смехът му секна. — Да не си убил Бартолин? — попита той ужасено.

— Имах предвид моя собствен живот — каза Силас. — Тази работа можеше да ми струва кожата. И освен това конят не е за продан.

Емануел наля още бира на Силас и му предложи двеста сребърни монети за животното.

Силас се смееше в себе си, че някой може да бъде толкова глупав да вярва, че ще се съгласи да продаде коня. Беше изморен и му се спеше, сигурно поради прекараната в кошарата нощ. След като се нахрани, той изпитваше непоносимо желание да затвори очи.

Гласът на селянина едва-едва достигаше до съзнанието му, бирата също се оказа съвсем различна от тази, която бе пил досега, пареше в гърлото и в корема и Силас си помисли смътно, че може би са сложили нещо в нея.



Главата му увисна на раменете, но все още не беше напълно заспал.

Селянинът каза нещо на жена си и за известно време настъпи тишина. След това Силас се събуди от някакви гласове, които чуваше, но нямаше сили да се пребори със съня. Ставаше дума за коня. Гласът

на Емануел се извисяваше победоносно над гласовете на другите, които говореха ниско и нерешително. Не му стана ясно за какво говорят.

После усети, че много ръце го хващат и го свалят от пейката и си помисли, че може би искат да го сложат да легне на някое легло или на нещо подобно. Но те го изнесоха навън. Силас усещаше слънцето и въздуха и това, че виси като чувал между два чифта ръце.

Сега вече ще се възпротиви, ей сега ще се събуди напълно и ще се освободи, защото къде ли са го понесли? Но като че ли можеше само смътно да мисли на ум, а не можеше нито да се помръдне, нито да каже нещо.

Той заспа напълно, докато го носеха, но отново се събуди за малко, когато го сложиха да легне на нещо твърдо. Стори му се, че чува вода, нещо бълбукаше. Над него мъжете говореха все още неясно.

— Греблата — каза някой.

„За какво ми са гребла?“ мислеше си той смътно. Някой хвърли нещо тежко на земята съвсем наблизко. За какво му бяха гребла, когато имаше кон? След това заспа дълбоко.

ГЛАВА IV

МАРИЯ

Гадеше му се.

Гадеше му се от гърлото чак до корема. Силас се обърна по гръб и едва отвори очи. През неприятното чувство, което изпитваше, той си спомни нещо, може би го бе сънувал. Истински кон, на който беше препускал по пътя.

Заболя го главата, когато се опита да си спомни ясно това, болеше го корема и всичко останало, беше сигурен, че е болен. Много болен, иначе с удоволствие би продължил да сънува още за този кон.

Не беше кон на Карло, в това бе сигурен, съвсем различен кон. Карловите коне не бяха черни. Силас въздъхна. Небето над него беше бледосиньо с леки облаци и светлината го заслепи. „Може би защото още не съм се събудил напълно“, мислеше си той. Най-лошото бе, че нямаше никакво желание да се събужда. Обикновено не се чувстваше така, но това е сигурно защото е болен.

Силас вдигна ръка над лицето си, за да се засенчи от слънцето. Ръкавът му беше мокър. Как ли е станало това?

Сложи мокрия ръкав на челото си, в главата му нещо чукаше така, че почти не можеше да мисли. Усети, че и гърбът му е мокър. Може би потъва? Не му се вярваше, защото лодката, с която отплува, бе съвсем нова, такава лодка не може да потъне.

Въздъхна отново и се отдаде на мисли за коня, който бе сънувал. Той беше толкова див и необуздан, колкото четирите коня на Карло и Филип заедно. Съжеляваше също, че повече не може да участва в номера на Карло с конете. За това беше виновен Филип. „Момче, което прави номера върху гръба на кон, не е нищо особено“, бе казал Филип. „Има толкова много, които могат това. Но момче, което може да гълта саби, това вече е съвсем друго.“ И той реши, че Силас ще се учи да гълта саби.

Силас се сви. Струваше му се, че все още усеща какво е да ти вкарат една такава сабя в гърлото, при това тя беше съвсем малка и

тънка. Имаше чувството, че тя е още там с вкус на метал. И на всичко отгоре му се повдигаше.

Спомни си как бе успял да се отскубне от Филип и как след това го ухапа по пръстите, когато Филип отново се опита да му отвори устата.

Гълтачът на саби нададе ужасен вик и заподскача на един крак с вдигнати във въздуха пръсти, а кръвта се стичаше надолу по ръката му и оцветяваше белия ръкав на ризата в червено. Изглеждаше страшно с всичката тази кръв и когато Филип се видя как изглежда, взе една сабя и започна да го бие, сякаш наистина искаше да го убие. Той го налагаше и налагаше, докато Анина се втурна и застана между тях.

— Погледни само! — извика Филип и навря в лицето ѝ кървавата си ръка. — Да не мислиш, че е много приятно?

Силас лежеше и съжаляваше, че не му бе отхапал целия пръст, така му се падаше! След това с усилие се обърна по корем и се намокри и от тази страна. Странно, откъде се бе взела тази вода? Тогава изведнъж забеляза, че лодката е съвсем продънена; той лежеше в някаква развалина, боядисана в черно, която никога преди не бе виждал. Как е могло да се случи това?

С мъка се изправи на колене и заопипва под пейката за някакъв съд, трябваше да изгребе водата, независимо дали го боли главата, или не. И докато изхвърляше водата през борда с бавни, отпуснати движения, той се опита да си спомни какво всъщност се бе случило още от самото начало.

Първо бе седял на едно дърво и бе гледал как Филип и Карло се готвят да заминават, най-вече Карло, защото гълтачът на саби така бе овързал ръката си, че не можеше да върши нищо. И когато бяха напълно готови, бе чул как го викат, как Филип и Карло крещат името му и питат всички, които минават покрай тях, дали не са го видели и как майка му го вика, вика.

Черните мазни мустаци на Филип стърчаха ядосано — не само се бе оставил да го ухапят, ами на всичкото отгоре трябваше да чака този малчуган. Анина бе наругана ужасно, че не знае къде е Силас, а Силас седеше на дървото и стискаше зъби, за да не извика нещо ядно на този отвратителен човек. Желаше ръката му да се възпали или да получи отравяне на кръвта.

Най-накрая бяха принудени да тръгнат. Отпред Филип във фургона, боядисан в червено, жълто и синьо, а Карло със съоръженията в старата скърцаща каруца, която беше покрита само с един брезент. Но едва когато се стъмни съвсем, Силас напусна дървото си, отиде до реката и избута лодката.

Той престана да изгребва и се огледа.

Нямаше вече и гребла.

Греблата? Кой беше говорил за гребла? Било е докато е спал. Силас захвърли канчето и се хвана за главата с две ръце, докато мислеше и мислеше за всичко, което се бе случило. И много бавно нещо започна да изплува. Спомни си селянина Емануел и другите от селото, те трябва да са го сложили да плува докато е спал. И са му взели греблата, за да не може да се върне отново на брега. Или може би за да се удави?

Той тихо изруга и усети главата си голяма и мека като гнил пъпеш. Струваше му се, че само тънката кора я държи цяла, а сабята, заседнала в гърлото му, искаше да излезе навън сега. Наведе се над водата през борда. След това се почувства по-добре и започна да се оглежда за нещо, с което да може да гребе.

На дъното на лодката лежеше една откована дъска и ако боравеше малко по-внимателно с нея, тя можеше да послужи за гребло. Силас потопи единия ѝ край във водата и съвсем бавно загреба към брега. В момента, в който лодката заседна в плиткото, той скочи и преджапа последните метри, като остави лодката да продължи сама.

Този стар боклук не можеше да послужи за нищо. Не се обърна нито веднъж след нея, а затича леко и колкото може по-бързо в обратната посока. Щеше да се върне да си вземе коня.

По едно време късно след обяд мина през някаква падина, където едно момиче седеше и доеше коза.

Мляко, помисли си той, ето какво му се искаше сега, и вместо да отmine, както първоначално беше решил, отиде при момичето и го попита дали не може да му даде малко мляко.

Момичето застина от уплаха, но не се обърна да види кой е.

— Може ли да ми дадеш малко мляко като свършиш? — попита той отново, защото изглежда тя не го беше чула.

— Кой си ти? — попита тя.

— Едно от малките човечета, които излизат от стъблата на дърветата през лятото — отвърна весело Силас.

Не можеше да разбере защо тя продължава да седи така, без да се обърне. Така беше глупаво. Погледна я отстрани и видя, че косата ѝ пада надолу по лицето, така че се виждат само носът и устата ѝ.

— Жаден съм — каза той нетърпеливо.

— Махай се! — отвърна тя и обърна главата си още по-встрани от него. — Не бива да разговарям с някого, когото не познавам.

— Затова ли си ми обърнала гръб? — попита Силас.

Момичето се изправи.

— Ще си ходя в къщи — каза то.

— Да, след малко — каза Силас и хвана ведрото от другата страна. — Първо ще ми дадеш да пийна мляко.

Във ведрото имаше толкова много мляко, че едва ли щеше да се случи нещо, ако изпиеше няколко глътки, помисли си той.

— Ще кажа на мама! — каза момичето с прегракнал глас.

Силас се засмя подигравателно.

— Колко си мила! Все ми е едно дали ще кажеш на майка си, или не. — Той се опита да изтръгне ведрото от нея, но тя го хвана с двете си ръце.

— Хайде, пусни, скръндза такава! — каза той. — Ще оставя нещо и за теб!

Момичето се бореше отчаяно да запази ведрото, като през цялото време държеше главата си надолу, сякаш искаше да скрие лицето си.



— Майка ще се сърди, ако млякото е малко! — изплака тя. — Ще помисли, че съм го разляла и ще ме бие.

— И това ще бъде самата истина, ти стоиш и го разливаш в момента, трябва само да го пуснеш!

Ръцете на Силас бяха целите в мляко, беше се разляло и по тревата.

— Ще ядеш бой от майка си! — заплаши я той.

Бързо като животно тя се наведе и го ухапа по коляното. Силас извика и сграбчи цял кичур от разрошената ѝ коса, като се опита да повдигне главата ѝ.

Ама че дяволско момиче, бие се като плъх!

Момичето пусна мигновено ведрото и покри лицето си с две ръце. Ведрото падна тежко върху краката му и го оплиска, но Силас не забеляза това. Побиха го студени тръпки, защото бе успял да види, че тя няма очи. Той стоеше поразен и я гледаше как бяга, спъвайки се и залитайки, като непрекъснато падаше над треви и храсти. Но той не искаше да ѝ направи нищо!

Силас пи от млякото, пи просто за да прави нещо, докато не остана почти никак. Въпреки това не можа да се освободи от тази

картина — момичето бе прекалено странно и грозно, защото нямаше никакви очи. Никога не беше виждал подобно лице. Само две дупки.

Имаше чувството, че само при мисълта за това неговите собствени очи напиреха да излязат от главата му, сякаш бяха станали прекалено големи и парещи, за да могат да останат на местата си. Никога преди не ги бе усещал така и трябваше да ги натисне с ръце, за да не изпаднат или да се пръснат. Само защото беше видял тези дупки под косата ѝ, помисли си той и колкото и да натискаше очите си, не можеше да пропъди това от ума си. Но той не искаше, не искаше!

И без да отваря очи, той измъкна флейтата изпод ризата си и започна да издухва най-дивите и груби звуци, които познаваше; те излитаха като виеща буря, а той свиреше и свиреше, без да мисли къде се намира. Докато изведнъж усети как една здрава ръка го сграбчи сърдито за врата.

До него стояха чифт дървени обувки, ходилото им беше почти износено, над тях се издигаха чифт крака и цяла дузина поли. „Майка ѝ“, помисли си Силас като изви врата си и се опита да се освободи. Но ръката не го пусна, жената го разтърси като парцалена кукла и изкрещя в ухото му:

— Пипнах ли те, негоднико, какво си направил на Мария?

— Каква Мария? — попита Силас, като напразно се опита да говори с най-обикновен глас.

— Много добре знаеш!

Жената го стисна още по-здраво с железните си пръсти и Силас изохка.

— Какво си ѝ направил?

— Нищо — измънка Силас. Ужасно го болеше вратът.

— Защо тогава тя си дойде тичешком в къщи? И не отговаря на никакви въпроси?

Силас почувства как в него се надига гняв, защото наистина не беше направил нищо на момичето. Но гневът му не стигна по-нагоре от врата, където сякаш беше удушен.

— Е? — Тя го разтърси напред-назад. — И какво стана с млякото? Може би и за това не си виновен? — Тя побутна ведрото с върха на дървената си обувка. — И това ли не си направил ти?

Жената стискаше така, че вратът му пламна и Силас гледаше с омраза глезените ѝ. Можеше да ги достигне с ръка, но се въздържа да я

ощипе.

— Отговаряй! — настояваше жената като пъхна ведрото под носа му. — Щом не искаш да отговаряш, ще трябва да дойдеш с мен!

Без да се бави, тя тръгна, като го влачеше със себе си и не пускаше врата му, а Силас подскачаше полуприведен до нея. През целия път до къщата край реката той бе теглен по този мъчителен начин, тя не спря дори пред вратата и не му даде да се изправи, не, с протегнатата ръка го избута пред себе си и го вкара в едно странично помещение, където миришеше на риба, и после в една кухня, където две малки момченца седяха върху капака на голям дървен сандък. Те гледаха зяпнали и малко уплашени Силас, когато го вкараха вътре.

До малката кухненска маса пред прозореца седеше Мария, обърната с гръб, и се правеше, че бели картофи; тя не се помръдна, но Силас усети как хиляди очи израстват от гърба, който бе обърнала към него. Чувстваше, че нейната слепота се вторачва в него.

Дори тук, в кухнята, жената не го пусна. Превит, той трябваше да пресече стаята, да мине покрай една груба маса със същата пейка и столове, чак до една малка ниска врата на стената. С едната си ръка жената повдигна куката и отвори, а с другата го пъхна вътре в тъмното зад вратата, след което с трясък я затвори. Силас нямаше възможност да разбере що за стая бе това.

Той постоя малко и си разтри врата, чувстваше го двойно подебел и горещ. „Същински капан за лисици, помисли си той, нямаше нужда да стиска толкова силно, можеше да ми счупи врата!“

От вратата започваха неравни стени, той прокара пръсти по тях и напипа лавици с различни буркани, а близо до вратата ритна с крака нещо, което сигурно беше някакво корито, нещо дълго и дървено, захлупено с капак. Той седна върху него, нямаше как да излезе.

В кухнята жената трополеше насам-натам, като тракаше шумно със съдините. На Силас му се стори прекалено шумно, сякаш беше сърдита, че той я е забавил. Пази боже да ти е майка!

След малко тя се разпореди да извикат бащата и някой веднага се смъкна от сандъка и излезе. Навън два чифта крака галопираха към реката. Ясно, тук човек трябваше да слуша и да изпълнява.

Не мина много време и покрай мястото, където седеше Силас, се чуха стъпки на голям човек, който се движи тежко. Той можа да

проследи стъпките покрай къщата, през антрето и кухнята до пейката на масата.

„Рибарят“, помисли си Силас и се опита да си представи как изглежда — с тази жена и с тази дъщеря.

Те започнаха да се хранят.

— Някой е закачал Мария днес при козата — изведнъж остро каза жената.

Рибарят изохка с пълна уста.

— Тя пристигна запъхтяна в къщи и разказа, че било едно от малките човечета, които излизат от дърветата през лятото.

— Глупости! — каза рибарят. — Направи ли ти нещо?

Мълчание.

— Защо не отговаряш?

Мълчание.

Силас чу звук от плесница, последван от лъжица, която пада в чиния, и скочи поразен от коритото. Биеха я.

— И не ми разправяй, че само те е погледнал! — каза рибарят заплашително. — Казал съм ти, не искам да слушам повече това, никой не те гледа! Отговаряй! Какво направи той!

— Нищо... само млякото... — промълви момичето неясно.

— Уф! — изсумтя жената. — Тя се втурна в къщи, сякаш самият дявол я гони по петите! Оставила и млякото, и всичко!

Силас слушаше възмутен как всичко се трупа върху сляпото момиче, едва ли не я упрекваха за това, че е сляпа. И щяха да я бият още, беше сигурен. Но какво може да направи той? Да викне? Да извика, че вината е негова, че той бе поискал мляко? Или да събори с трясък бурканите от рафтовете? Мислите му се объркаха в главата, трябваше да побърза. Или ако сега...? Силас се усмихна дяволито и измъкна флейтата изпод ризата. Един звук, само един звук! Знаеше точно какъв ще бъде този звук и как действа. Беше такъв, че ако човек го слуша дълго, ушите му се подуват и притискат мозъка му, а ако продължи да го слуша, му се завива свят и започва да му се повдига.

Изпълнен с желание да порази рибаря, той допря флейтата до устата си и засвири.

В кухнята цялото семейство на рибаря се стресна и се чу общо възклицание, а мъжът така рязко се облегна на стената, че бурканите със сладко издрънчаха. Силас се усмихна злорадо, знаеше добре какво

прави; страшна тишина изпълни кухнята и той си представи как слушат със зяпнала уста.

„Така им се пада“, помисли си той.

— Какво, по дяволите, е това? — извика рибарят със страшна сила, за да заглуши страха си.

— Норе — каза жената, когато се опомни от първоначалната изненада, — това е той.

— Кой той, по дяволите? — продължаваше да вика рибарят.

— Той, малкият човек, който излиза от дърветата — каза жената злобно.

— Къде е той? — попита рибарят объркан.

— Там вътре. Можеш сам да отвориш.

Силас се отдръпна от вратата. В мига, в който прибра флейтата. „Щом като искат да видят малко човече, нека видят“, помисли си той и опря здраво ръце на пода. Внимателно вдигна краката си и ги изправи под тавана, като леко ги преви на обратната страна и опря подметките в косата си. Така стоеше, когато рибарят отвори и светлината падна върху него.

Рибарят отстъпи назад, сякаш някой го беше ударил, а Силас, все още в същото положение, на ръце, излезе в кухнята, където жената с писък избяга в най-отдалечения ъгъл. Такова чудовище не бе виждала никога досега. Жив възел, който излиза от собствения ѝ килер!



Силас скочи на крака и ниско се поклони.

— Добър вечер, уважаеми господа и добре дошли на тазвечерното представление.

Никой не отговори, а Силас се възползва от тяхната изненада и бръкна с две ръце в купата с картофи. Той забеляза, че жената посегна да му попречи, но забрави протестите си, когато Силас започна да жонглира с картофите с такава скорост, че дори тя не можеше да забележи колко картофа държи.

— Кой си ти? — попита рибарят, когато Силас ловко събра обратно картофите в ръце, а последния улови с уста.

— Нали чу, едно малко човече, което излиза от дървото, когато никой не го гледа — отвърна безгрижно Силас. — Нося ви поздрав от гълтача на саби Филип — прибави той. Трябваше да ги държи в напрежение, докато се добере до вратата и оттам навън, но това не му пречеше да погълне със светкавична бързина картофа, който бе уловил с уста.

— От кого? — попита рибарят с недоверие. Няма сега пък да му разправят какви ли не небивалици!

— От гълтача на саби — каза Силас и се захвана със следващия картоф.

— Не познаваме такъв — каза натъртено рибарят. Той явно мислеше, че му се подиграват.

— О — каза Силас, — той обикаля страната с един фургон, боядисан в синьо, жълто и зелено, с един куп странни хора, които гълтат огън, могат да стоят на носа си и какво ли не още.

— Можеш ли да гълташ огън? — попита рибарят, като не знаеше дали да му вярва, или не.

— Предпочитам картофите — каза Силас, — огънят не засища толкова.

— А на носа си можеш ли да стоиш?

— Съжалявам. — Силас повдигна безпомощно рамене и започна последния картоф. — Носът ми още не е достатъчно еластичен.

— А саби? Можеш ли да гълташ саби?

— Мога, разбира се — каза Силас уверено.

Рибарят пристъпи напред и взе ножа за хляб от масата.

— Опитай тогава! — каза той. — Да видим дали говориш истината.

Силас хвана ножа с два пръста, с всички признаци на отвращение, като го гледаше и клатеше глава, след което го остави с неодобрение на масата.

— Това не е сабя, много е къс, как ще го извадя после?

— Значи ти просто си един отвратителен лъжец! — каза рибарят заплашително.

— Майка ми може да върви по опънато въже — каза Силас, без да се смути.

— А аз мога да те наложа тук-там — заплаши го рибарят и се приближи, като замахна с ръка.

Без да каже нищо, Силас се сви на кълбо на пода и бързо се търколи в краката на рибаря. Той се отдръпна изненадан встрани, това пък какво беше, но Силас го проследи из кухнята, докато той потърси прикритие на пейката зад масата, а жената се бе притиснала в ъгъла до печката, готова всеки миг да скочи върху нажежената плоча, ако Силас се доближи до нея.

Силас се изправи и се поклони, след което без да се смущава взе една риба от чинията и я налапа.

— Мисля, че гълтачът на саби би купил Мария — каза той мимоходом, като се облегна на вратата на килера.

— Какво?! — извикаха едновременно мъжът и жената.

А Мария, която през цялото време бе стояла съвсем тихо до масата, се стресна.

— Как така ще я купи? И защо?

— Можете да получите пари за нея, много пари — увери ги Силас. — Гълтачът на саби има нужда от особени хора.

— Но тя е сляпа!

— Да, именно! Важна е нейната странна слепота.

— Тя само ще ходи между хората и ще си търси очите — добави Силас, като видя, че те не разбират какво иска да каже.

— Е, и какво? — попита рибарят.

— Всички ще видят, че ги е загубила и ще слагат пари на местата им, за да я утешат.

— Пари? — попита рибарят.

— Сребърни монети — поправи го Силас, като остави оголения скелет на рибата.

— В дупките? — повтори невярващ рибарят.

— Да, вместо очи — каза Силас, — защото ги е загубила.

Мария скочи и побягна навън.

След като тя излезе въздухът в стаята натежа.

— Къде ще спя тази нощ? — попита Силас.

Мъжът и жената се спогледаха, след което го заведоха на тавана на обора до къщата.

ГЛАВА V

НОЖЪТ

Посред нощ Силас се събуди с усещането, че нещо се движи близо до него. Не беше кой знае какво. „Може да е котка, която дебне мишка“, помисли си той. В началото шумът идваше откъм стълбата, която водеше надолу към обора, там рибарят държеше малкото си животни. Но постепенно идваше по-близо.

Той полежа малко, като се заслушваше. Все пак не приличаше на котка, по-скоро на човек. Но кой ще се промъква тук в непрогледния мрак посред нощ? Продължи да лежи неподвижно. Щом като той не вижда нищо, то и този, който се приближава, също не вижда, смяташе той. Стори му се, че чува задъхано дишане.

Дали не беше Мария? Само един слепец би могъл да има толкова остро обоняние, че да му служи за пътеводител. Нали тя избяга навън снощи, когато той говореше да я продадат?

Сигурно търси място за спане, тя не можеше да знае, че и той е тук — освен ако не го беше подушила.

Ето че сега го докосна.

Силас лежеше тихо и се правеше, че спи, нямаше защо да я плаши. Но вместо да си отдръпне ръката, както бе очаквал, тя я плъзна, опипвайки го от коленете чак до гърдите. Докосването беше така леко, че той не би го усетил, ако наистина спеше, но какво искаше тя? По средата на ризата му ръката спря нерешително, единият край на флейтата стърчеше навън и тя го опипа. Дали не искаше да я открадне?

Силас усети как нещо се напрегна вътре в него, знаеше ли тя какво е флейта? Знаеше ли, че той си бе послужил с нея в килера? Ръката все още се колебаеше. Пръстите докоснаха горния край на флейтата и се затвориха около нея, обхващайки я внимателно.

Тогава Силас я сграбчи здраво за китките, а Мария нададе ужасен вик, освободи се и се хвърли в сеното.

— Крадла! — изръмжа Силас след нея, докато тя се спускаше стремглаво надолу по стълбата. Той се изсмя. Доволен се обърна

настрана и скоро след това заспа.

Сутринта по някое време се събуди от коня на рибаря, който нетърпеливо удряше с копита долу по пода. Не се чуваше нищо друго и сигурно никой още не бе станал. Но навън грееше слънце. Високо горе се промъкваха прашни лъчи, които падаха косо през плевнята и над сеното беше светло.

Долу конят на рибаря тропаше, сякаш искаше нещо от него. „Сигурно е някоя ужасна кранта, помисли си Силас, престаряла и гърбава, чиито стави скърцат при всяка стъпка“. Какво друго можеха да имат в такова семейство?

Той седна и се протегна лениво.

До него в сеното имаше дълъг нож. Силас го погледна разсеяно — ама че място да се държи подобно нещо! Та той би могъл да легне на него.

Изведнъж се сети, че това е същият нож, който рибарят го караше да гълта предишния ден. Как е попаднал тук? Нима Мария...? У нея ли е бил, когато беше тук нощес? Силас усети как го побиват студени тръпки при мисълта за това.

Можеше да бъде само тя! Значи е щяла да го убие! Просто да забие ножа в него докато спи, да му пререже гърлото!

Ръката ѝ беше стигнала само до флейтата.

Мислите трепкаха в главата на Силас. Само защото беше предложил на баща ѝ и на майка ѝ да я продадат на гълтача на саби?

Отмъщение ли беше? Настръхна, като си помисли колко лесно можеше да е мъртъв сега и несъзнателно огледа купа сено, да не би някой да го дебне оттам. И тук до него, в тъмното, тя е седяла с ножа в ръка и е опипвала тялото му, мислейки, че той спи.

Флейтата го беше спасила.

С широко отворени очи Силас погледне ножа и внимателно го взе в ръка. Той беше променил същността си от предишния ден, когато си лежеше тихо като миролюбив хлеборезач на масата. Днес му се струваше кръвожаден. Вчера рибарят го беше помолил да се опита да го мушне в гърлото си, през нощта Мария е щяла да го мушне в гърлото му — отвън. Трябваше да го задържи, за да не рискува нищо.

Той го пъкна решително в колана си и слезе долу да види коня на рибаря, който съвсем нямаше вид на кранта, както си бе представял. Беше малък, с неопределен тъмен цвят и дълъг бретон над очите.

Изглеждаше нервен. При влизането му проточи врат, тръсна глава и изпръхтя. Силас мина отпред, за да го почеше по муцуната, но конят без много да му мисли оголи жълтите си зъби като вдигна бърни и посегна към него сякаш ръката му беше морков.

— Не така буйно, старче! — каза Силас успокоително и го хвана за гривата, за да види зъбите му. Може би не беше достатъчно голям, та да знае как да се държи. Трябваше да употреби сила, за да отвори устата му и дори тогава не видя нищо, защото от устата на коня го лъхна тежка миризма на вмирисана риба.

„Фу!“ Силас го пусна моментално. Очевидно го хранеха с рибни отпадъци и изглежда, че той ги ядеше. Сега разбра по-добре защо имаше такъв неприятен нрав. Това сигурно действаше като пожар в корема му.

В същото време жената отвори вратата на плевнята.

— Бил ли си в къщата през нощта? — попита тя.

Силас отрече.

— Изчезнал ми е ножът и не мога да нарежа хляба.

— Мислиш, че аз трябва да знам къде е изчезнал ножът ти? — попита Силас и я изгледа настойчиво.

— Ето го! — каза жената и посочи колана му.

— Невъзможно — каза Силас, — този ми го даде Мария.

— Ти сам си го взел! — извика гневно жената. — За какво ще ти даде Мария нашия нож?

Силас вдигна рамене.

— Тя дойде с него през нощта при мен.

— Ти наистина си отвратителен лъжец! — извика жената и гласът ѝ ставаше все по-висок. — Дай ми ножа!

Тя понечи да отиде при него, но Силас нямаше никакво желание да разшири познанството си с железните ѝ пръсти.

— Стой там, където си! — каза Силас и обърна острието на ножа към врата на коня. — Ако се доближиш, ще пробия дупка в тая кранта!

Жената спря, зяпнала като кокошка, която душат. Дълго време не издаде звук, а очите ѝ станаха червени.

— Но това е моят нож, мислиш, че не познавам ножа си ли? — каза тя с прегракнал глас, когато отново си пое въздух.

— Извикай Мария! — поиска Силас.

— Ти си скитник, точно както казах! Дай ми ножа!

— Извикай Мария! — повтори Силас, като насочи ножа към коня.

Жената отстъпи назад към вратата и извика Мария с такава сила, че ушите на Силас писнаха.

Конят също се почувства засегнат и разтърси глава сякаш да се освободи от нещо, което го дразни, а някъде започна да кукурига неумолимо петел.

На вратата на плевнята се показва сляпата, примряла от страх, и попита какво има.

— Ела вътре! — извика жената.

И Мария дойде, сякаш някой я беше дръпнал от мястото ѝ.

— Ти ли си му дала ножа ми? — попита жената с глас, който не обещавахе нищо добро.

Мария поклати отрицателно глава.

— Дала ли си му го? — извика жената и я разтърси.

— Не — каза Мария и устните ѝ побеляха.

— Е? — каза жената, като се обърна към Силас. — Чу ли? Дай ми ножа сега!

— Какво правеше горе нощес? — попита Силас и погледна Мария.

— Нищо — каза Мария.

— Ще заколя коня, ако не кажеш! — настоя Силас.

— Щях да ти отрежа главата! — процеди през зъби Мария.

— Сега — каза Силас — чу ли?

Жената на рибаря гледаше ту единия, ту другия.

— Доведи баща си — каза тя на Мария и я избута навън през вратата, — но бързо! — Самата тя застана пред вратата, така че нямаше никаква възможност да се излезе оттам.

„Аха!“, помисли си Силас. Значи искаха да го хванат! Леко като маймуна той се покачи по стълбата и я прибра след себе си на тавана. Долу жената го гледаше, сякаш нямаше никакво значение дали той е горе, или не.

„Все някъде трябва да има отвор, помисли си Силас, обикновено хората хвърлят сеното направо горе.“ Той запълзя по дължина на тавана и наистина, както бе очаквал, там имаше капак, но, по напълно разбираеми причини, беше затворен отвън. Силас го разтърси, но без резултат. Разклати капака отново и така го ритна, че ударът отекна в

цялата плевня, но той беше прекалено солиден. Долу жената се изсмя подигравателно. Тя знаеше това.

Ножът! Силас си спомни, че той все още стърчи в колана му. Без много труд прокара острието през прореза и резето се отмести. Много внимателно той открехна капака и се измъкна навън. Отворът гледаше към вътрешността и всичко беше пусто и тихо. „Много им здраве сега“, помисли си Силас и се измъкна колкото може по-безшумно долу на земята.

Този път не се отправи към брега на реката, а се насочи към вътрешността, за да намери пътя, който свързваше селото на Емануел с горните села по реката. Оказа се, че това е лош път, подобен на този, който го беше извел от Бартолиновата къща, но сега на всичкото отгоре трябваше да върви пеша, нещо, което беше изморително и трудно. За да скъси времето той вървеше и си представяше какво щяха да направят рибарят и жена му, ако го бяха хванали, и потрепери при мисълта за това.

И когато към обяд му се стори, че чува шум от каруца и конски тръс по пътя отзад, намери за най-уместно да се скрие. Не можеше да бъде сигурен дали рибарят, побеснял от неговото изчезване, не е тръгнал да го преследва.

Силас се отби от пътя и се сви между тревата и храстите, като очакваше наистина да види малкия буен кон на рибаря да влачи някоя жалка каручка. Но за негова голяма изненада се появи съвсем друга кола, много по-голяма и по-хубава от това, което рибарят можеше да притежава, а и човекът на капрата беше съвсем друг.

Той беше по-дребен, по-тънък и Силас се досети, че може да е търговец от по-голям град; изглеждаше добре облечен. Когато каруцата почти отмина мястото, където лежеше Силас, той скочи и се затича след нея; човек върви най-добре, когато има нещо, за което да се държи — и той се хвана за задния край на каруцата, така че да може да тича със скоростта на коня. Каруцата се клатеше по лошия път и коларят не забеляза нищо; той седеше, загледан пред себе си, очевидно зает със свои мисли.

В каруцата, зад капрата, имаше два големи солидно обковани тежки сандъци с капаци и железни халки, за да могат да се носят. Това сигурно беше търговец или доставчик на стоки. Най-отзад каруцата беше празна и Силас реши, че всъщност е все едно дали ще седне там,

или ще тича отзад. И след като вече му хрумна тази идея, за него беше дреболия да се качи. За миг той се намери между сандъка и задния перваз, седна доволно и загледа пейзажа, който отминаваха с грохот.

Не мина много време и големите сандъци събудиха любопитството му. Какво ли имаше в тях? „Всякакви хубави неща“, помисли си той. Сигурно нещо скъпо, толкова солидни бяха и толкова големи катинари висяха на тях. Силас си спомни всички хубави скъпи неща, които някога бе виждал и в мислите си ги видя събрани в двата сандъка; може би имаше и дрехи. Той изгледа критично дрехите на коляра, не приличаха на тези, които селяните и рибарите носят в този край. И миришеха съвсем различно. Този миришеше на богатство и на голям град и Силас изведнъж осъзна мизерното си положение.

Откакто бе избягал от гълтача на саби, не се беше мил и дрехите му, които не събличаше ден и нощ, изглеждаха ужасно; бяха смачкани, окъсани, целите в дупки. Досега Силас не беше мислил за това, но видът на човека пред него го накара да се почувства мръсен и му се прииска да се изкъпе.

Той седеше замислено и човъркаше сандъците, опипваше обковката и повдигаше железните халки. Те бяха излъскани от употреба. Изведнъж каруцата мина през една дупка, халката се изплъзна от ръката на Силас и се удари с трясък в сандъка.

Мъжът отпред рязко се обърна.

— Какво правиш там?

— Нищо — каза Силас учтиво. — Помислих, че мога да се повозя, и случайно съм докоснал това тук. — Той посочи халката.

— Докоснал?

— Да — каза Силас и обясни, че отива в същата посока и би могъл да се повози, щом като има място.

— Ти не говориш като местните хора — каза човекът, без да го изпуска от очи. — Къде живееш?

— Никъде — усмихна се Силас.

Мъжът го изгледа с недоверие.

— Сигурен ли си, че случайно беше хванал халката? — Той измери момчето, изведнъж забеляза ножа и застина. — Къде са другите?

— Кои други? — Силас не разбираше за какво говори.

— Мислиш, че този сандък нямаше да бъде измъкнат по пътя, така ли? Мислиш, че не знам какъв си? Слизай веднага!

— Но аз не съм направил нищо! — протестира Силас сърдито.

— Не, още не — каза коларят и се огледа страхливо на всички страни, — но истинско чудо е, че още не си ми забил този нож в гърба! Слизай ти казвам!

Камшикът изплющя по Силас и остави върху двете му ръце бяла черта, която бавно почервения.

— Градска свиня! — изръмжа Силас. — Аз не съм направил нищо!

— Долу! — изкрещя търговецът истерично и удари отново.

Силас се извърна и камшикът го опари по гърба; този човек не се шегуваше. И точно когато Силас се канеше да слезе, човекът се обърна и шибна конете така, че те полетяха внезапно напред. Силас загуби равновесие и се притисна до задната преграда, но човекът очевидно мислеше, че спасява живота си и започна да налага с камшика момчето, което падна на пътя.

Търговецът дори не се обърна назад. Полуизправен, той удряше конете и изчезна, като остави след себе си жълт облак прах.

Силас с мъка сви пребитото си тяло и седна. Ама че грубиян беше този търговец, ако някога го срещне отново, ще го накара да си плати за това! Силас ругаеше и стенеше, докато опипваше дали няма нещо счупено. На коленете и на лактите кожата беше обелена, кръв течеше по полепналия пясък, имаше и рана на челото си.

По средата на пътя лежеше ножът.

Силас го вдигна и се запъти куцукайки към реката. Едното коляно не държеше добре. Но водата беше хладна и той успя как да е да промие раните от пръстта и мръсотииите; тук-там дребни камъчета се бяха забии така дълбоко, че трябваше да ги махне с една заострена клечка, докато от все сърце желаше някога и търговеца да го заболи така.

Раната на челото продължаваше да кърви и тъй като Силас нямаше с какво да я превърже, решително откъсна ръкава на ризата и като го нагъна, притисна го върху раната, след което, все още куцайки, продължи по течението на реката.

ГЛАВА VI

СЕЛСКИЯТ ПАСТИР ГУДИК КУЦИЯ

Силас не посмя да се доближи до селото на Емануел по обяд, много важно беше никой да не разбере, че е там, трябваше да изчака падането на здрача, за да се приближи. Затова той се изкачи по склона и постоя малко на нещо подобно на пътека; по-нататък имаше навес, където пастирът можеше да се подслони в дъждовно време без да изпуска от очи стадото, а още по-нататък зад няколко обработени ниви, се виждаха къщите. Всичко изглеждаше мирно и всекидневно, над него пееха чучулиги и Силас си пое дълбоко дъх от задоволство, че е стигнал чак дотук.

Имаше късмет също, че кравите не пасяха тук, а бяха от другата страна на селото, видя няколко, които отминаха по един нисък хълм — бяха далеко. Той си отдъхна с облекчение и се вмъкна под ниския овчарски навес, не защото беше много приятно — там имаше само купчина стара слама, а защото беше изморен и имаше нужда да остави коляното да почине; то го болеше след дългото ходене по селския път. И освен това, нямаше да го видят вътре, а същевременно той можеше да наблюдава чак до селото и ако се покажеше нещо съмнително, можеше бързо да се върне при реката.

Като легна, той прегледа раните още веднъж. Раната на челото почти беше престанала да кърви, а всички ожулени места се бяха покрили със светла слуз, но такова нещо му се беше случвало и преди. Много по-лошо бе с коляното, но той се надяваше, че няма нищо счупено, защото бързината и ловкостта бяха най-доброто му оръжие срещу възрастните.

„Във всеки случай може да се движа“, помисли си той и затвори очи, твърдо решил да не заспива, това беше прекалено опасно, но можеше да си почине. В мислите си той видя отново как търговецът минава покрай него и как той се качва в колата му. Помислил си е сигурно, че това е нападение или нещо такова... Силас се усмихна при тази мисъл.

Когато отново отвори очи, беше късно след обяд, разбра това по светлината и веднага му стана ясно, че все пак бе заспал. Цялата поляна беше пълна с крави, които пасяха мирно и Силас се огледа наоколо да види къде се намира пастирът. Но колкото и да се напрягаше не видя никой да пази стадото. Само няколко крави пасяха в далечината на една поляна.

Дали пастирът не го е открил и изтичал до селото да вдигне тревога, видял го е, че спи и е отишъл за помощ? Силас се повдигна на лакти и погледна къщите, тялото го болеше и се беше схванал от лежане.

Изведнъж се стресна и извърна глава. Почти до него седеше едно момче, превило крака под себе си, облегло на стената. Няколко секунди те се гледаха един друг, след което Силас рязко се надигна.

— Можеш да останеш, никой не знае, че си тук — каза момчето, без да направи опит да задържи Силас насила.

— Много ти се иска, нали? — каза Силас презрително. — След малко ще пристигне цялото село, а дотогава ти ще ме пазиш!

— Не — каза момчето и поклати глава.

— Така значи, кажи ми тогава къде е пастирът, ако не е отишъл за помощ?

Момчето се поколеба.

— Пастирът съм аз — каза тогава то.

Силас го изгледа насмешливо.

— Ти?

Момчето не беше нито по-възрастно, нито по-едро от него и Силас преценяваше дали да го нападне; ако успееше да го удари пръв и то силно, тогава...

— Имаш рана на челото — заяви момчето.

— Какво те засяга това?

— Имаш вид и като че ли си ял бой от някого.

— Ти самият можеш да ядеш бой! — обеща Силас веднага. — Току-що убих един мъж, жена му и трите му деца! — добави той заплашително. Нямахше защо да му обяснява колко смазан и жалък беше в действителност.

Момчето се усмихна с разбиране.

— Тебе те сложиха да плуваш в старата лодка на Пепе, нали? Същия ден, когато пристигна в селото на кон?

Силас не си спомняше да го е виждал преди, но там имаше толкова много хора.

— Знаеш ли къде е конят? — попита той.

— Да.

— Къде?

— Няма да ти кажа.

— Ще ми кажеш!

Силас посегна към ножа в колана, за да го застави да каже. Но ножът го нямаше там!

— Ти си ми измъкнал ножа! — скочи той.

— Разбира се — призна си другият безсрамно. — Ти спеше!

— Това не ти дава право да го вземеш.

— Мислиш ли, че ми се иска да ме намушкат?

— Върни ми го! — настояваше Силас.

— Можех да те хвана и да те вържа — каза момчето от селото.

— Искам си ножа! — каза Силас упорито.

— Можех да те предам на Емануел — увери го другият спокойно. — Можех дори да те продам.

— Защо не го направи?

Момчето вдигна рамене.

— За какво ми е?

— Но нали знаеш кой съм аз?

Силас не разбираше защо другият го е оставил на свобода.

— И баща ти сигурно има нужда от пари за данъка като всички останали, за какво иначе искаха отсрочка?

— Баща ми е умрял — каза момчето и по гласа му Силас разбра, че това не е станало много отдавна. — Принуден съм да върша неговата работа, защото нямаме почти никаква земя.

Не звучеше възхитително.

„Ние“, помисли си Силас.

За миг настъпи мълчание.

— Защо не искаш да ми кажеш къде е конят? — попита тогава Силас.

— Можеш да си спестиш това, повече никога няма да го видиш.

— Откъде знаеш?

— Затворен е — каза момчето. — Емануел го държи в конюшната, а прозорците са заковани с дъски.

— Може да успея да си го взема!

Силас изгледа недружелюбно момчето, което само поклати глава.

— Защо не? — попита Силас.

— Бартолин е там.

— Бартолин?

— Дойде вчера. Живее у нас. Емануел не му дава дори да види коня, той твърди, че не е на Бартолин.

— Наистина не е — каза Силас.

— Но ти самият каза така!

— През цялото време твърдах, че е мой.

Другият се усмихна.

— О, да, но на теб няма да ти обърнат внимание. Освен това сутринта пристигна и един купувач на коне.

— Един човек с каруца? — попита бързо Силас.

Момчето до стената кимна.

— С два големи сандъка отзад?

— Той е и търговец — осведоми го момчето.

— Така значи! — каза Силас замислено.

— Познаваш ли го?

— О, да, пътувах с него известно време.

Момчето го изгледа недоверчиво.

— Мога да ти дам нещо за ядене — каза то изведнъж. — Гладен ли си?

— Не съм ял нищо днес — отговори Силас и почувства колко е гладен в действителност.

Другото момче бръкна между стената и сламата и измъкна една избеляла платнена торбичка, а от нея извади оцърбена глинена паница, в която имаше голям къшей чер хляб. Без да се двоуми то подаде паницата с хляба на Силас, който се поколеба и го взе разочаровано. Това храна ли беше? Не изглеждаше много примамливо. Хлябът беше сух и напукан и приличаше на парче дърво на дъното на паницата; нима наистина трябваше да го яде?

— Трябва да се натопи в мляко — каза момчето, като видя лицето на Силас.

— Аха! — каза Силас.

„Мляко“, помисли си той и изведнъж си спомни ясно млякото, което беше взел от Мария. Без той да види, другото момче беше

навряло два пръста в устата си и ниският навес се изпълни от пронизително изсвирване, което прозвуча остро над поляната. Кравите вдигнаха глави и започнаха да се приближават.

— Ела с паницата! — каза момчето и стана.

Излязоха заедно на поляната и направиха няколко крачки. После спряха като по команда и се изгледаха под око.

— Престани! — каза момчето заплашително.

На Силас не му беше съвсем ясно какво иска да каже, но изглежда то също куцаше.

Момчето го изгледа предупредително и тръгна отново. Силас се поколеба, но го последва. Не изминаха много метри и другото момче се обърна и връхлетя върху Силас с такава сила, че двамата паднаха на земята. Преди Силас да се опомни, момчето седна на гърдите му и размаха юмруци над лицето му.

— Ще се подиграваш, а?

Стъпалото на момчето беше увито в парцали и кожа и съвсем не приличаше на стъпало.

— Но мен ме боли коляното! — защити се Силас.

Другият се засмя подигравателно.

— Всички казват така, когато ги спипам, но след това винаги се оказва, че могат да ходят съвсем нормално... Ще ядеш бой, ако ми се подиграваш!

То стана.

— Опитай сега!

Силас остана да лежи.

— Изправи се! — заповяда другият. — Тия не ми минават!

— Тогава ще трябва да ходя на ръце.

— Как на ръце? — учуди се момчето и нямаше никакво съмнение, че не се шегува. Никой нямаше да се отърве, ако му се подиграва.

— Така, на ръце — повтори Силас и седна.

— На ръце не може да се върви!

— Ако ти си лъжец не значи, че и аз трябва да бъда — каза Силас, и без да се бави се изправи на ръце и започна да върви, докато момчето от селото куцукаше край него.

— Как го правиш това? — попита то изцяло погълнато, забравило, че искаше да го бие.

— Какво ли не прави човек, когато е принуден — каза Силас и продължи да върви още малко към кравите, след което се изправи и стъпи отново на тревата.

— Може ли сега човек да каже нещо без да му счупят главата? — попита той тогава.

Другият се усмихна малко смутено.

— Защото наистина ме боли коляното — каза Силас — и за това трябва да благодаря на този проклет купувач на коне!

— Мислех, че ми се подиграваш — каза другият тихо.

— Нали сам виждаш как изглеждам? — каза Силас и протегна ръцете си, така че раните на лактите му се откриха. — Да не мислиш, че това е нещо, което човек прави, за да се забавлява?

— Не — каза другият смирено.

— Той ме изхвърли от колата в движение!

— Купувачът на коне?

— Този глупак! Мислеше, че го лъжа! И ти мислеше така!

— Но всички други ми се подиграват заради този крак — оправдаваше се момчето. — Те непрекъснато тичат след мен, подиграват ме и куцат. Стъпалото ми е изкривено, то дори не е истинско стъпало. Така съм роден.

Силас погледна крака му. Нещо твърдо и горчиво се бе появило в гласа на момчето.

— Но във всеки случай те бива да се биеш — утеши го Силас. — Как се каваш?

— Гудик — каза момчето и се поколеба за миг.

— Гудик Куция — добави след малко то, — защото има още двама в селото, които също се казват Гудик, но само аз имам крив крак.

— Сега ще се биеш ли още, ако не мога да вървя както трябва? — попита Силас и се изправи.

Другият поклати глава.

— С теб е друго — каза той и се върна да вземе хляба ианицата, които Силас беше изтървал в тревата, когато се повалиха на земята.



През това време кравите, с изключение на една, се бяха събрали в този край на пасището и Гудик Куция ги изгледа със строгия поглед на пастир. Отделилата се крава не беше далеч от другите, но пастирът явно имаше желание да се покаже пред чуждото момче, че и той съвсем не е без способности. От единия си джоб извади нещо като пръчица, закачена на връв, което, отблизо погледнато, се оказа ластик, а от другия джоб — малък кръгъл камък.

Като се заканваше, той сложи камъка в ластика и го насочи към дръзкото животно и Силас видя как кравата изведнъж ритна и препусна в галоп с опашка вдигната като твърд клон, щръкнал на края на гърба ѝ. Гудик Куция извири отново с пръст и след една кратка обиколка около пустото пасбище отшелницата потърси убежище в стадото така, както се очакваше да направи.

— Така прави човек, когато не може да тича чак толкова бързо — каза Гудик Куция и пхна отново ластика в джоба си.

Силас кимна, разбираше това добре. И той погледна отново крадешком стъпалото на Гудик Куция, което стърчеше като голяма

буца на края на тънкия му крак, а после опипа грижливо коляното си, което беше само ожулено отгоре.

Гудик Куция проследи движението на пръстите му.

— Боли ли? — допита той.

— Ами! Но знам и нещо по-лошо!

— Какво?

— Когато човек няма очи!

Гудик Куция извади хляба от паничката и го подаде на Силас, а самият той отиде с паничката до една крава и като я държеше с едната ръка под вимето, с другата издои половин паница топло мляко. Беше тихо. Над пасбището пееха чучулиги, а от другата страна на реката слънцето клонеше към хоризонта. На Силас му се струваше, че е минало неизмеримо дълго време, откакто бе напуснал гълтача на саби Филип, толкова много неща се бяха случили оттогава.

— Ти виждал ли си я? — попита Гудик Куция, като се извърна с млякото.

— Да — каза Силас, защото разбра, че той има предвид Мария.

— Щеше за малко да ми отреже главата! — добави той и разказа как беше намерил ножа на рибаря до себе си в сеното, когато се събуди сутринта.

— Защо го е направила? — попита Гудик Куция и показа на Силас как да топи твърдия хляб в млякото.

— Защото се опита да ми открадне флейтата, а аз не исках да ѝ я дам.

— Главата не беше толкова важна, нали? — засмя се Гудик Куция.

— Но аз разбрах това едва сутринта, като се съмна — ножът лежеше там.

— Каква беше тази флейта, истинска?

Силас почака малко, преди да отговори. Хлябът плуваше като черен остров в паницата, докато той внимателно я носеше към навеса.

— О, нищо особено — каза тогава той, — отдавна я имам.

— Свирач ли ще ставаш, а? — попита Гудик Куция.

— Не повече от това, което съм в момента. Не искаш ли малко? — попита Силас и кимна към млякото.

Гудик Куция поклати силно глава.

— Мога да си взема мляко като свършиш — той посочи с ръка кравите, — а хляб ще ми дадат като се прибера в къщи. Бартолин плаща, за да живее у нас.

Успокоен, Силас изсърба с удоволствие хладното мляко и за негова голяма изненада омекналият черен хляб беше много по-вкусен отколкото очакваше.

— Къде ще спиш нощес? — попита Гудик Куция без заобикалки.

Силас повдигна рамене. Никъде, когато се стъмни трябва да отиде до селото и да се опита да си вземе коня.

— Уф! — изсумтя Гудик Куция презрително. — Можеш да си спестиш това, няма да го изведат чак до утре сутринта, когато ще го продават. Търговецът и Емануел само ядат и пият първия ден. Утре той ще отвори сандъците и ще започне да търгува, така е всеки път. А когато си замине, винаги има някой излъган.

— Какво носи той в тези сандъци? — попита Силас любопитно, като си мислеше за тежката желязна обковка. — Трябва да са скъпи неща.

— Какво ли не — каза Гудик Куция.

— И злато? — искаше да знае Силас.

— Не, да не си луд, дрехи и такива неща, шалове и перлени огърлици, съдове и разни други работи.

Силас се почувства малко разочарован. Беше мислил толкова много за тези сандъци, те бяха толкова големи и чудновати, че в тях трябваше да има необикновени неща.

— Защо ще купува коня? Нали е само търговец на дрехи? — попита той.

— Защото е и купувач на коне — каза Гудик Куция, — и на прасета, и на кокошки. Няма нищо, което той да не може да продаде другаде с печалба. Затова Бартолин стана толкова кисел, като разбра, че търговецът ще дойде.

— Но нали конят е мой?

— Ти не влизаш в сметката — каза Гудик Куция. — С теб ще се случи както с мене, когато отидох при ковача и го попитах дали ще ме вземе да ме обучава. Беше точно когато баща ми умря и си мислех, че най-добре ще мога да помагам на майка си, ако от мен стане нещо. Понеже нямахме много земя. Но ковачът ме изгледа, сякаш не бях с всичкия си. „Ти? — извика той и се начумери. — С този крак? Я върви

да пасеш кравите като баща си.“ Ковачът има толкова много крави, колкото всички други в селото общо, и почти толкова много земя.

Тогава отидох при дърводелеца, той няма никакви крави и искаше да ме вземе да ме научи на занаят, но всички се озлобиха срещу него, защото кой щеше да им пасе кравите? Никой друг не би се наел да седи тук и да зяпа по цял ден.

В гласа му отново прозвуча горчивината, която Силас бе забелязал преди.

— Сякаш си роб — продължи Гудик Куция. — Ако откажа, майка ми и сестричките ми ще умрат от глад. И затова на теб също няма да ти дадат коня — добави той през зъби.

Силас го гледаше с удивление, но внезапно другият го хвана предупредително за ръката.

— Ела с мене — бързо! Някой идва да прибере кравите, защото съм закъснял!

Приведен, той се измъкна от навеса и се скри зад няколко бодливи храсти, а Силас пристъпваше по петите му. Склонът над реката се издигаше равномерно и колкото повече се качваха, толкова растителността ставаше по-гъста, отвсякъде ги закачваха и ги драскаха клончетата и Силас мислеше, че не е необходимо да ходят чак толкова далече, но Гудик Куция не намаляваше скоростта. Той се промъкваше през места, където очевидно нямаше нито път, нито пътека, сякаш беше съвсем сигурен къде отиват.

Из шубраците тук-там стърчаха големи дървета с широки корени, но това не можеше да се нарече гора. Чак най-горе, на ръба на склона, пастирът спря и посочи едно от големите дървета. То беше толкова накрая, че от едната страна корените стърчаха свободно във въздуха над стръмния склон.

— Мушни се отдолу! — каза Гудик Куция, като му показва мрежата от клони. — Ще се върна довечера! — и изчезна.

Силас постоя малко, колкото да събере мислите си, след това се наведе и погледна надолу; склонът беше стръмен, долу течеше реката, чак горе на върха се бяха вкопчили няколко осакатени храста.

Но оттук той не можеше да се смъкне до реката, какво щеше да прави тук?

От пасището долетя проточеното мучене на кравите и остро свирене на пастира и между тях той различи глъчка от много гласове.

Погледна отново стръмния склон. Можеше да изпълзи под корените, докато те отминат с кравите. И той се осмели да се смъкне предпазливо, докато опря крака в стърчащите храсти. Мястото не беше удобно и той виждаше, че ще се наложи да седи тук дълго, но когато се обърна, за да се намести по-добре, забеляза под корените на дървото дупка и сега разбра какво е искал да каже пастирът.

Без да се колебае, той се запромъква като змия през дупката, която беше голяма колкото да се провре някой като него, и се озова в ниска, но доста широка хралупа, където можеше да се изправи. Над него имаше гъста мрежа от корени с най-различна дебелина, а долу — смесица от сено, мъх и дървени стърготини. Тук беше на сухо и на завет. Силас легна по корем и погледна през дупката, от която се откриваше великолепен изглед към реката и другия бряг. Помисли си колко е странно, че само преди малко самият той беше минал оттук, когато дойде на обяд. Може би още тогава Гудик Куция е седял горе и го е наблюдавал.

Изведнъж Силас застина. Нещо сякаш се движеше в хралупата зад него, където беше почти тъмно. Бързо сви краката си, съвсем навреме, за да избегне купчината от дървени предмети, която се срива отгоре. Чаши, чинии, лъжици и какво ли не още изпадаха стремително на земята. Някои от нещата бяха напълно готови, а други все още само късчета дърво.

Силас поседя известно време, като гледаше поразен — откъде, по дяволите, се беше взело това пълно къщно оборудване, което можеше да стигне за цялото село!

След това започна да събира и да подрежда грижливо нещата едно върху друго, така, както сигурно са били, и изведнъж му стана ясно откъде са дошли дървените стърготини по пода.

Дълбаеше ги пастирът. Нали самият той му разказа, че се опитал да се учи при дърводелеца. Силас подреди правилно парчетата дърво до задната стена, където очевидно бяха стояли, преди той да ги бутне. След това се приготви да чака Гудик Куция да дойде, както беше обещал.

ГЛАВА VII

РАЗБОЙНИЦИ ПО ПЪТЯ

Беше късно вечерта, когато пастирът се върна при дупката, в която от известно време беше настъпил непрогледен мрак. Силас чу стъпки по земята над себе си, но не издаде звук преди да разбере кой идва. Чак когато Гудик Куция се промъкна през отвора, той се изправи и попита какво става в селото и какво ще стане с коня.

— Там ли е още? — попита той живо.

— Цялото село е развълнувано — каза Гудик Куция натъртено и се намести удобно.

И Силас веднага си представи как жителите на селото, еднакво загрижени и горди, са изцяло заети с чудото, което той бе довел при тях, как говорят за него и може би се опитват да изчислят колко биха могли да спечелят. Защото нали конят още не беше продаден?

— Нали не го е купил още? — попита той с тревога в гласа, като си представяше как конят изчезва, вързан зад отминаващата с шум кола.

— Кой? — попита Гудик Куция разсеяно и Силас усети, че той търси нещо в джобовете си.

— Търговецът, разбира се!

— Аха, коня! — Изглежда пастирът намери това, което търсеше. — Тц, никой вече не се интересува от него — каза той с глас, изпълнен с други важни новини.

— Защо? — попита Силас с мрачно предчувствие. Това му прозвуча сякаш конят е умрял или нещо подобно.

Гудик Куция запали парче свещ и го забодя в земята зад един корен. Сега поне можеха да се видят и Силас потърси отговора в израза на лицето му. Стори му се, че се бави много преди да отговори.

Но Гудик Куция не показа с нищо какво знаеше.

— За какво мислят тогава? — попита Силас нетърпеливо.

— За разбойниците — каза Гудик Куция и това прозвуча така, сякаш бе хванал думите с два пръста и ги бе сложил пред Силас. Той

беше донесъл новината и имаше право да я поднесе на подходящи парчета.

— Разбойници?

Силас усети как мислите му се преплитат и объркват.

— Какви разбойници?

— Разбойници по пътя. Започнали са отново! — Гласът на Гудик Куция прозвуча победоносно и с престорено равнодушие той разхлаби ремъците около болното си стъпало и стегна по-добре възлите им.

— Какво са започнали? — попита Силас, който все още не разбираше какво иска да каже другият. — Нали нямаше вече разбойници? Поне не на сериозно.

— Да убиват хора, разбира се, и да ги обират. Не знаеш ли какви са разбойниците? Ще стане като едно време.

Силас не знаеше какво да мисли.

— Такива истински, с пушки и саби? — попита той.

Другият кимна с блеснали очи.

— Кой е убит? — продължи да разпитва Силас.

— Още никой.

— Кой е ограбен?

— Никой.

— Е, тогава какво?

— Но търговеца за малко щели да го ограбят и да го убият — почти изшептя Гудик Куция.

— Как така?

Несъзнателно Силас също снижи глас.

— За малко да го хванат по пътя за насам — каза Гудик Куция и му разказа какво беше чул от хората в селото. Как търговецът, подкарал конете с пълна сила, се втурнал като побеснял между къщите, с преbledняло лице и целият треперещ. Били принудени да го свалят от колата и почти го занесли до къщата на Емануел.

Всеки можел да види, че му се е случило нещо сериозно, конете били мокри от пот и покрити с пяна и ако не ги били хванали, щели да продължат с всичка сила по-нататък. Защото имало цяла банда разбойници по петите му.

— Сигурен ли си в това? — попита Силас, изпълнен със съмнение.

— Той самият го каза!

— Той видял ли ги е?

— Разбира се, че ги е видял, един се бил качил в каруцата при него.

— Един?

— Да, и навсякъде било пълно с тях зад храстите от двете страни на пътя.

— Той ли каза това?

— Трябваше само да го видиш! — уверяваше го Гудик Куция. — Не можеше да се държи на краката си и не се успокои, докато не внесоха двата сандъка в гостната при него. И сега всички са така изплашени, че не смеят да легнат да спят тази нощ.

Силас започна да се смее.

— Ама че заек! — тържествуваше той. — Да пази бог!

— Кой? — попита Гудик Куция малко обидено.

— Търговецът, естествено.

— Но зад него е стоял мъж с голям нож в ръката, той можеше да е мъртъв сега!

— Не можеше! — каза Силас сърдито.

— Ти нищо не знаеш! — избухна Гудик Куция.

— Знам! Защото този търговец е една градска свиня, която не позволява на порядъчните хора да се возят с него! Всичко това за разбойниците той сам си го е измислил!

— От къде знаеш?

— Защото аз бях този, който се бе качил в колата му. Нали ти казах, че ме изхвърли в движение.

Гудик Куция гледаше смутено Силас на фона на трепкащата светлина.

— Аз мислех, че само така говориш... — промълви той. — Ти трябва да си бил заедно с разбойниците?

— Мислиш, че всичко, което аз ти кажа е лъжа, а каквото и да каже някакъв си богаташ, веднага се хващаш.

Гласът на Силас прозвуча горчиво и другият сведе поглед и замълча за малко.

— Защо искаше да го убиеш?

— Такова нещо изобщо не съм искал.

— Но той каза, че си стоял с нож в ръка.

Силас въздъхна.

— Какво значение има, ако ти кажа, че не съм стоял с нож в ръка? Аз седях най-отзад, а ножът беше тук. — Той показва колана си. — Но като ме видя, той така се изплаши, че започна да ме удря с камшика, докато паднах. Ето, виж сам.

Силас протегна ръцете си и другият видя резките по тях, които бяха вече посинели.

Гудик Куция поседя малко.

— Да, а сега всички вярват, че цялата област е пълна с разбойници, които само чакат удобен случай да оберат селото.

— Е, и какво от това? — озъби се Силас. — Бартолин какво каза?

— Не може още да реши дали да остане тук, или да се върне в къщи да си пази конюшната.

— Той, разбира се, ще побърза да си отиде — каза Силас.

— И да остави черната кобила? Никога! Прекалено е стиснат.

„Изглежда Гудик Куция не изпитва особена симпатия към наемателя на майка си“, помисли си Силас и попита къде обикновено става търговията с коне.

— На главната улица — каза Гудик Куция. — Там търгуваме с всичко, нямаме пазар.

— Трябва да отида там — каза Силас решително.

Гудик Куция го изгледа изпитателно.

— Какво искаш да правиш?

— Не знам още.

— Ако се качиш на дървото, можеш да видиш всичко, но не можеш да се качиш сам, отдолу няма никакви клони.

— На кое дърво?

— На големия кестен до къщата на майка ми — надвесен над Емануеловата къща. Това е наше дърво.

Силас мисли дълго, след това кимна.

— Но трябва да бъдеш там преди да съмне — каза Гудик Куция. — Започнат ли да излизат с кравите, вече е късно.

Силас обеща да бъде там на време, а Гудик Куция изпълзя на четири крака до задната страна, където бяха наредени дървените предмети, и пхна ръка в една дупка, откъдето извади цяла шепа парчета от кожи. Силас видя, че те са същите като тази, която беше обвита около стъпалото му, само още не бяха разрязани на ленти. Той разпръсна парчетата на пода и избра едно с лъскави черни косми.

— Това е кожа от видра — каза той.

И Силас разбра по гласа му, че кожата от видра е нещо особено.

— Арон от време на време ми дава по нещо — продължи Гудик Куция, зарови с ръка из сеното в един тъмен ъгъл и извади ножа за хляб на рибаря. И без да обяснява повече, огъна кожата около ножа, бързо отрязва от нея парче, на което направи дупки по края и сега го зашиваше с тънки кожени ивички.

— Ето — каза той след малко и го подаде на Силас, — опасно е да ходиш и да размахваш подобно нещо под носовете на хората.

— Благодаря — каза Силас, като се чудеше какво още да каже. Той нямаше нищо, което да даде на другия в замяна. Най-отгоре на дългата кожена калъфка имаше прорез, през който да прокара колана си.

— Какво ще правиш с това? — попита той, като посочи дървените паници и всичко останало, което бе съборил на земята.

— Ще го продам — каза Гудик Куция.

— На търговеца?

— Той не търгува с дървени неща — отговори Гудик Куция, сякаш беше немислимо същият търговец да търгува и с дърво и с мед.

— На кого тогава?

Гудик Куция се поколеба за миг.

— Дърводелецът ги продава вместо мене — каза той. — Срещу това взема част от парите... Той е толкова стар сега, че не може да изкарва много, а той ме е научил на това и той ми нарязва дървото. Но е най-добре другите в селото да не знаят, защото ще си помислят, че не пазя добре кравите.

— Да, но значи ти все пак си отишъл да се учиш при него? — каза Силас зарадван, като едновременно си помисли, че това е начинът, по който Гудик Куция заобикаля решенията на възрастните. Той не бягаше от всичко, както Силас, а правеше каквото му кажеха, но тайно вършеше и това, което искаше.

Силас се замисли над разликата.

„Но Гудик Куция има бедна майка, оправдаваше се той, и малки сестрички.“

Силас имаше само себе си, неговата майка... е, неговата майка си имаше Филип и освен това можеше да ходи по въже. Тя не беше бедна. Във всеки случай не като майката на Гудик Куция.

Въпреки това тази мисъл остави неприятно чувство в душата му.

— Значи утре рано сутринта, преди размъване, до кестена — каза Гудик Куция и се приготви да си върви.

— Да — каза Силас.

И Гудик Куция се измъкна от дупката и изчезна.

Малко след това свещта внезапно загоря със силен пламък. Силас седеше и гледеше как свещта капе върху корена и надолу, където восъкът веднага отново се втвърдяваше. После фитилът клюмна и тъмнината около него стана гъста и черна.

Но Силас не посмя да заспи. И още много преди да съмне, той се запъти към селото.

Когато Гудик Куция излезе сънен от дома си, Силас вече отдавна чакаше зад дебелия стъбло, както се бяха уговорили. Без да продума, Гудик Куция му помогна да се качи, след което изчезна отново вътре и затвори след себе си.

Силас си спомняше точно така дървото, голямо и широко. От едната страна клоните се бяха навели като стряха над улицата, а от другата се простираха над покрива на къщата, където живееше Гудик Куция. „И където се намира Бартолин“, помисли си Силас и запълзя между клоните, за да си намери място, което да бъде удобно и откъдето същевременно да може да следи това, което ще става долу на земята. От друга страна не бива да е много ниско, така че някой да го види преждевременно.

На изток небето стана червено от изгряващото слънце и Силас потрепери, нощният въздух не беше топъл и не бе изключено да поизмръзне малко, а сега му липсваше и единият ръкав от ризата.

„Във всеки случай, помисли си той, коляното е по-добре.“ Болеше го само когато трябваше да го раздвижи отново, след като бе стоял неподвижно известно време.

Долу на улицата Гудик Куция се появи отново, този път водеше след себе си единствената им крава. Силас видя, че вече не изглежда сънлив, и му подсвирина съвсем леко, но пастирът с нищо не показа, че знае, че някой седи на дървото над него. Кравата проточи врат и измуча в утринта и сякаш това беше сигналът, който цялото село бе очаквало; от всички къщи жени и деца започнаха да извеждат крави. Някои извеждаха много, други само няколко, част от хората водеха

първото животно с каишка за врата, други само го бяха хванали с ръка за единия рог.

Пред къщите пузнаха кравите и сякаш това беше съвсем естествено, те се събраха около пастира, очевидно така бяха свикнали. Беше много необичайно, че жените, вместо отново да се приберат вътре, останаха навън на малки групички и забъбриха помежду си. В тази тиха утрин селската улица се изпълни с шушукане, примесено с гръмливия звук от удрящи се копита. Силас не можеше да чуе за какво говореха, но не се съмняваше, че е нещо сериозно, защото проследиха кравите с явно безпокойство. В слабата светлина се виждаше, че дори лицето на Тереза, жената на Емануел, се бе изопнало от страх.

Зад стадото куцукаше Гудик Куция с тънка пръчка в едната си ръка. „Той, разбира се, се е надявал да има свободен ден“, помисли си Силас, като го видя да изчезва в зеленото поле заедно с кравите. „Сигурно предпочита да види какво ще се случи в селото, вместо да седи целия ден под навеса.“

Веднага щом стадото отмина, мъжете заизлизаха от къщи и бараки със сечива в ръце. Те бяха прекалено бедни, за да могат да пожертват един цял ден за търговия с коне или заради сандъците на търговеца, и сигурно щеше да мине доста време, преди изобщо да се случи нещо. Ако наистина, както казва Гудик Куция, търговецът и Емануел само са яли и пили първия ден, сигурно няма да станат толкова рано.

Мъжете на улицата бяха лошо облечени и превитите им гърбове и мрачните лица ясно говореха за тежка работа от ранна утрин до късна вечер. Дори и те не бяха съвсем спокойни, бурното пристигане на търговеца и страшният му разказ предишния ден бяха оказали своето въздействие и върху тях. Силас разбра това от начина, по който преглеждаха инструментите си, по това как замислено ги претегляха в ръце и как опипваха с палец острието.

Сякаш ги преценяваха. След това кимаха мълчаливо и тръгнаха без много приказки.

Но това не беше причина Силас да скучае. През цялото време в селото се случваше нещо, а от другата страна, над покрива на Емануеловата къща можеше да види част от конюшнията, където беше конят. Беше му странно, като си помисли, че е толкова близо.

От къщата на Гудик Куция долетяха гласове и Силас залегна над един дебел клон в очакване; единият беше гласът на търговеца на коне Бартолин, долови той, а другият трябваше да е на майката на Гудик Куция. Звучеше така, като че ли не бяха съгласни за нещо.

Скоро след това вратата се отвори и жената излезе бързо с висок тесен дървен съд в ръка, а Бартолин я следеше по петите тежко и обвинително.

— Не искам да слушам повече! — каза троснато жената.

— Но, Йохана... — убеждаваше я Бартолин.

— Ако не престанеш, ще трябва да се преместиш от тук!

— А парите?

— Стигат ми тези, които ще платиш за това, което си получил и край.

— Но, Йохана... не разбираш ли...

Бартолин повдигна безпомощно ръце и ги отпусна отново, а Йохана бързо постави на главата си съда и му обърна гръб, без да го удостои с отговор. Изправена, без да поглежда настрани, тя изчезна по улицата с твърди стъпки.

Бартолин остана да стои под дървото и дълго гледа след нея с отпуснати ръце, докато безброй ужасни клетви излизаха изпод брадата му.

„Той не ругаеше, докато майката на Гудик Куция можеше да го чуе“, помисли си Силас горе на дървото.

— Хе, хе! — изкикоти се изведнъж един злорад глас съвсем наблизо и както Бартолин долу на земята, така и Силас горе на дървото, извърнаха рязко глави; никой от тях не беше забелязал, че вратата на съседната къща се бе отворила.

— Тя май не е съгласна с това, което искаш? — продължи да се смее гласът с явно задоволство.

На вратата стоеше едно треперещо старче, което с едната ръка се държеше за рамката, а с другата се подпираше на бастун.

„Дърводелецът, помисли си Силас, като го видя. Този, който помага тайно на Гудик Куция.“



Бартолин изръмжа недружелюбно, а старчето на вратата се забавляваше без да крие това, вирнало нагоре рядката си бяла брада.

— Не иска, а? — злорадстваше то.

— Затваряй си устата, Петрус — изръмжа Бартолин и продължи да следва с поглед майката на Гудик Куция, докато тя се отдалечаваше към кладенеца.

Дърводелецът излезе навън с изтръпнали и присвити колене, за да види и той.

— Ако мислиш, че предпочита теб, старо плашило такова, лъжеш се! — каза Бартолин злобно.

Силас поглеждаше ту към бялата сплъстена коса, ту към улицата, където се бе появил още един човек. В момента, в който Йохана мина

покрай къщата му, той излезе, натоварен с няколко продълговати сандъка и без да се смущава тръгна с нея.

Това накара стареца да избухне отново в подигравателен смях:

— Хе, хе, това там май е ловецът на видри? Какво мислиш за ловеца на видри, а?

— Затваряй си устата, Петрус!

„Ловецът на видри“, помисли си Силас и го загледа внимателно. Значи това е този, който понякога дава на Гудик Куция кожи, същият, който беше дал кожата от видра, дето сега служеше за ножница на Силас. Самият той носеше космата шапка от същата кожа.

— Аз като че ли мога да позная кой ще вземе Йохана — каза малко натъртено дърводелецът Петрус. — Не е моя вината, ако предпочита Арон пред теб.

Старецът се приближи до един също така неустойчив като него плетен стол до стената.

— Мръсница! — процеди през зъби Бартолин, когато двойката се скри от погледа му при един завой на улицата.

— Тя ми носи храна, когато изобщо има нещо за ядене — каза Петрус и кимна към Бартолин с побелялата си брада.

— Ти сигурно си й проглушил ушите да хленчиш след нея по цял ден! Но я ми кажи какво толкова има този жалък ловец на видри, което аз нямам? Виж му къщата — една дупка в земята, схлупена и крива.

— Е — каза Петрус, — може би тя не иска да се мести. Чувал съм, че имаш много хубави мебели — добави той бавно.

— Дръж си устата, дърт козел такъв! Мислиш, че не знам, че ти я подстрекаваш, нали тя се грижи за твоето парче земя?

— Аз й плащам с честни пари — извика дърводелецът с тънкия си глас.

— А аз не й ли плащам? — извика Бартолин сърдито.

— Ти — извика Петрус, — ти й плащаш с парите, които измъкваш от нас!

Много жени с ведра и котли на път за кладенеца се обръщаха назад към двамата, без да спират, само децата се струпаха да слушат караницата. Първите излязоха от къщата на Йохана, трябва да бяха помалките сестрички на Гудик Куция. Силас ги огледа внимателно, но те приличаха на всички останали деца в селото и имаха съвсем нормални крака.

Бартолин се приближи заплашително към Петрус, който седеше в плетения стол, но старецът не беше от тези, на които може лесно да се затвори устата, щом веднъж почнат да говорят.

— Ами ако и ловецът има пари? — продължи старикът и гласът му стана подозрително учтив.

Бартолин се изуми, никога не бе помислял за тази възможност.

— Хайде де, има пари! — изръмжа той.

Петрус се засмя.

— Защо не се връща? — попита Бартолин обидено, тъй като Йохана все още не се показваше.

— Сигурно върви бавно с ловеца на видри надолу към реката — предположи злобно Петрус. — Или може би поставят капани. Или броят парите му! — Той се почеса по хлътналите гърди.

Бартолин го изгледа с отвращение.

Тогава над селото прозвуча далечен вик, нададен от мъжете на полето. Силас го чу и Петрус, и Бартолин го чуха и се изгледаха втренчено като се ослушваха. Очите на децата се разшириха. Какво беше това? Какво значеше?

От мястото си на дървото Силас видя как мъжете бързат за вкъщи, как идват от всички страни и се събират на групи по пътя и как след малко се отделиха две тичащи фигури, едната към селото, а другата направо към пасището с кравите. Но преди още тичащият да стигне до пастира, Силас чу остро изсвирване на Гудик Куция и по движенията на добичетата разбра, че Гудик Куция употребява ластика си и то доста бързо. Само за миг спокойно пасящото стадо се превърна в лудо бягаща маса на път за вкъщи.

Младежът, когото бяха изпратили предварително в селото, завика отдалеко.

— Идват! — крещеше той.

Жени и деца се струпаха под дървото, където седеше Силас.

— Какво казва? Какво казва? — попита дърводелецът и сви ръка зад голямото си старо ухо, като обърна глава настрани.

Никой не му отговори. А Бартолин си проправи път между жените и децата и изчезна с тромав бяг към кладенеца. Вестта, че нещо се е случило, минаваше от къща на къща и всичко, което можеше да се движи, се изсипа на улицата.

— Идват! — носеше се вик.

— Кои? — питаха.

— Ами мъжете?

— Разбойниците!

— Ами кравите?

— Идват, идват!

„Разбойниците, мислеше си Силас горе на дървото, сигурно има някаква грешка.“ Нали имаше само един и това беше той?

— О, господи — хленчеха жените и свиваха ръце в юмруци или се опитваха да затворят децата в къщи. Напразно. Къщите сякаш бълваха всичко навън.

Първото нещо, за което попита Йохана, след като заедно с Бартолин се върна с развяна пола и вода, която се плискаше на земята, бяха също децата.

— Къде са *моите* деца, погрижи ли се за тях?

— Не мога да бъда на две места едновременно — оправдаваше се Бартолин, но наведе засрамено глава като видя, че Петрус беше прибрал при себе си двете момиченца на Йохана.

От другата страна на улицата се показва Емануел, привлечен от виковете навън, полуоблечен. Докато пъхаше ризата в панталоните си, той попита какво е станало.

— Идват! — осведомиха го.

— Разбойниците! — извика през рамото му търговецът. — Знаех си аз, знаех си, разбойниците идват! — Той не се сещаше да се облече, а стоеше на стълбата по дългата си нощница, като някакъв древен пророк.

Дори тук, навън, той размахваше ръце във въздуха и Силас видя, че движи устните си, но никой не чу това, което каза, защото всичко потъна в ужасен грохот.

Това бяха Гудик Куция и кравите, които се носеха като вълна между къщите и събаряха всичко пред себе си. Никога преди не бе имало такова връщане в къщи. Тези иначе мирни животни се блъскаха с извити вратове и подивели очи, с щръкнали нагоре опашки, подкарани от пастира, който клатушкайки се тичаше зад тях, зает единствено с това, навреме да ги прибере в къщи. Деца и жени хукнаха да се спасяват, търговецът с плавните движения на пророк бе изтикан обратно в къщата на Емануел, а всички кучета в селото се събраха с ужасен вой.

Горе на дървото Силас наблюдаваше тази блъсканица с мрачни предчувствия. Значи вярно беше това за разбойниците, не ставаше дума само за него. Той се изправи внимателно и се покатери по-високо, воден от любопитството. Мъжете се бяха върнали и, командвани от Емануел, започнаха да трупат разни неща на пътя, точно там, където той се вливаше в главната улица. Всичко, което им беше под ръка — каруци и плугове, дълги прегради и много ръчни колички, натоварени със стар оборски тор. Всичко бе поставено напътно на пътя с голяма бързина и без никакъв ред.

Между къщите жените и по-големите момчета се опитваха да уловят уплашените крави, пощръклели от безмилостното отношение към тях. Малко по малко бъркотията намаля.

Далече по пътя Силас забеляза нещо голямо, което се движеше равномерно. Беше сигурен, че това са каруци, но не такива каквито селяните употребяват. Той присви очи и се загледа продължително. И съвсем бавно устата му се отвори от само себе си, без да престава да гледа, невярващ на очите си. А след това започна да се смее. И трябваше да притисне силно корема си към един клон, за да не се засмее високо.

Долу сред селяните, които сега също чуваха равномерния тропот от колелата на каруците, бурната дейност премина в някакво бездейно вцепенение. Мъжете седяха свити в двата рова зад преградата, насочили решително напред вили и сопи.

„Но трябва само да видят срещу какви разбойници се канят да се защитават така храбро“, помисли си Силас и се смъкна по-ниско на дървото, за да види по-добре това, което щеше да се случи и да чуе какво ще каже Филип, като види какъв прием са му подготвили. И когато първата кола излезе пред преградата на пътя и спря, лицето на гълтача на саби, както очакваше Силас, доби особено изражение.

Той погледна над струпаните на пътя неща, към смръщените хора в рововете и смелите защитници го изгледаха заплашително, без да се помръднат.

Отзад спря старата каруца, Карло слезе долу и отиде при гълтача на саби, за да види какво се е случило.

— Как мислиш, защо стоят там? — попита Филип.

— Ами... — каза Карло и се почеса по главата.

— Май че на нас са сърдити? — попита гълтачът на саби.

— Така изглежда — призна Карло.

Отзад вратата на боядисания фургон се отвори, показа се Анина, облечена с костюма си за ходене по въже, и без да се смуцава, се изкачи при Филип, откъдето учудено изгледа странната купчина на пътя.



— Какво правят тези? — попита тя и посочи селяните със сгънатия си чадър.

— Дявол ги знае! — изръмжа Филип. — Ама че сбирщина.

Долу от рова приведените селяни гледаха танцорката така, сякаш беше привидение.

— Колко са неприятни — каза Анина, след като се нагледа достатъчно. — Няма ли да се върнем?

Дъхът на Силас секна. Нима ще си отидат отново?

Тогава забеляза Бартолин, който застана пред фургона с разкращени крака.

— Гълтачът на саби Филип? — попита той с висок глас.

През мъжете в рововете премина шепот.

— Да — каза Филип и се изправи.

— Къде е момчето, което ми открадна коня?

— Откъде да знам какво момче?

— Твой ученик по гълтане на саби... Ще го използвам като доказателство.

— За какво? — Лицето на Филип се изопна, високомерното държание на Бартолин явно го забавляваше.

— Затова че конят е мой.

— Какъв кон?

— Този, който той открадна.

— Откъде знаеш, че е бил той? — попита Филип.

— Той каза така.

— Аха! И къде е конят?

— Ей там е затворен.

Бартолин посочи обвинително Емануел.

— А какво правят тези тука? — попита Филип и посочи селяните, които все още стояха с насочени вили.

— Мислехме, че са разбойниците — намеси се смутено Емануел.

— Не можехме да знаем, че...

— Какви разбойници?

— Не ги ли видяхте?

Филип поклати глава.

— Тези, които са нападнали търговеца вчера.

— Аха — каза Филип. — Къде са били те?

— На пътя. — Емануел посочи с ръка. — Можете вече да махнете това — извика той към рова.

На прага на Емануеловата къща стоеше търговецът и гледаше глупаво странното шествие; едва при вида на леко облечената Анина той разбра своето комично положение и като се обърна, изчезна вътре в мрака.

ГЛАВА VIII

ЛОВЕЦЪТ НА ВИДРИ АРОН

Силас седеше на дървото и се смееше. Така им се пада на всичките, как се смутиха само като разбраха колко са сгрешили, хе, не могат дори да различат банда разбойници от Филип и Карло, какви глупаци! При всичките тези шарки да не могат да разберат, че това е цирков фургон. Но те, разбира се, никога преди не бяха виждали такова нещо.

И как само гледаха майка му! Силас се смути много от това, че бяха ококорили очи като риби, само защото тя беше облечена с цирковия си костюм.

„Но тя пък можеше да се облече със спортните си дрехи — продължаваше да мисли Силас, — особено на място като това“. Силас усети известна неприязън, но същевременно беше много горд, че има майка, която изобщо не прилича на останалите жени от селото. Всички ходеха облечени с дълги поли в мрачни цветове, дори младите момичета. Всички изглеждаха много порядъчни.

Какво ли е станало с неговия костюм? Този, който обличаше когато излизаше с конете заедно с Карло. Той беше блестящ, в жълто и червено, за да прилича на пламък, когато стоеше изправен върху конете. Дали все още го пазеха?

Или го бяха изхвърлили, защото беше избягал? Или може би го бяха продали?

Усети тежест в стомаха, като си представи това, сякаш бяха изхвърлили нещо от самия него.

Ако можеше само да покаже на Карло коня!

Топла вълна от радост мина през него, защото Карло сигурно никога не беше виждал подобен кон, нито пък Филип.

Долу на улицата хората се тълпяха пред чудноватите фургони, вече нямаше никаква опасност и те не искаха да изпуснат нищо. До Филип стоеше Емануел и размахваше ръце, като сочеше една поляна непосредствено до най-крайната къща на селото; набързо прибраха

няколкото кози, които пасяха близо до рова, точно до мястото, откъдето Гудик Куция потегли рано сутринта с кравите.

Силас се поразмърда на дървото и се премести на по-краен клон, за да вижда по-добре. Когато се обърна на другата страна, забеляза ловеца на видри, който беше заминал рано сутринта с капаните си към реката. Беше се върнал и стоеше по средата на улицата, като се подпираше небрежно на дълга тояга. Кожената си шапка бе нахлупил ниско над челото, за да му пази сянка, гледаше струпалите се хора и цялото му държание изразяваше отвращение.

„Него не можеш да го сбъркаш“, помисли си Силас. Движенията му не бяха на селянин, а леки и внимателни, като на ловец. И не ходеше приведено и шумно като селяните.

Когато каруците, подкрепяни от безброй ръце, бяха изтеглени много внимателно в ъгъла на поляната, ловецът на видри остави тоягата и се прибра, като се приведе под ниската си врата, докато останалите зяпачи безволно се запътиха към изкопа. Дори и старият Петрус, с недоволен глас и със слаб птичи врат, проточен над ризата, се заклати натам, като се подпираше на бастуна си. Силас отлично знаеше какво ще се случи сега; гълтачът на саби действаше бързо, когато имаше много хора, а такава голяма тълпа като тази, която вече се беше събрала и гледаше, той сигурно щеше да съумее да използва както трябва.

Карло разпрегна конете и започна да ги кичи с панделки и пера, първият номер беше негов и той заедно с Филип изнасяше от стария фургон сандъци с реквизит. Там живееха преди Силас и Карло.

Малко след това конете започнаха да тичат в кръг покрай зрителите и подредените каруци и Силас бе обхванат от непреодолимото желание да изсвири на флейтата си мелодията, под такта на която конете танцуваха. Трябваше да вложи цялото си благоразумие, за да не го направи.

Но когато дойде ред на Филип да излезе в средата на поляната, за да покаже майсторството си по гълтане на саби, не можа да се сдържи. Филип се впусна надълго и нашироко в обичайните си тиради относно опасността, свързана с това, което щеше да извърши и колко трудно е в действителност да се измъкнеш невредим. След това протегна ръка встрани и много бавно, като държеше всички в напрежение, издигна с другата ръка сабята вертикално над лицето си. Постоя малко така, като

си даваше вид, че му е трудно да намери място на сабята в гърлото си, а сред зрителите настъпи мъртва тишина. Но Силас знаеше добре, че той прави това нарочно, за да изглежда по-страшно.



Най-после дългото метално острие започна да изчезва в устата на Филип. Дори горе на дървото Силас чу как сред тези, които стояха долу премина възторжено възклицание и как, затаили дъх, те чакаха да извади сабята обратно. Силас извади флейтата си и в слънчевия ден прозвуча един тънък и неприятен звук.

Въздействието беше поразително.

Несъмнено всички чуха звука, но никой не разбра откъде дойде, може би само Гудик Куция. Той бързо съобрази, вдигна нагоре глава и погледна небето. И това се хареса на Силас. Гълтачът на саби стоеше в средата на кръга, лицето му ставаше все по-червено, той теглеше сабята, без да може да издърпа дори сантиметър. Мина известно

време, докато зрителите разберат, че се е случило нещо нередно, толкова бяха заети да викат и да сочат нагоре, където високо във въздуха кръжаха различни птици.

— Тази беше! — извика някой.

— Не, тази там!

— Не, онази!

Само Бартолин стоеше напълно вцепенен и гледаше гълтача на саби, който се гърчеше в големи мъки. Едва тогава другите също забелязаха състоянието му и се струпаха около него. Горе от дървото Силас следеше внимателно всичко, което ставаше, без да мисли, че показвайки се много навън се беше изложил на опасност. Изведнъж чу, че точно под него някой ходи.

Беше ловецът на видри.

Въоръжен все още с дългата си върлина, той държеше под мишница нещо, което Силас не можеше да различи добре. Седеше съвсем тихо и го чакаше да отmine. Ловецът на видри имаше вид на човек, изцяло погълнат от шума и бъркотията на поляната до най-крайната къща, но точно под дървото спря.

Първоначално Силас си помисли, че може би ще влезе в къщата на Йохана, но не стана така. Ловецът наклони върлината и закрепил здраво нещо на върха ѝ. Силас щеше да се пръсне от любопитство, но не смееше да се помести, за да види по-добре; беше ясно, че мъжът носеше нещо, за което останалите от селото не биваше да узнаят. Но при каруците никой не се обърна.

Ловецът на видри внимателно изправи върлината и като се подпря на нея, застана така, както стоеше преди известно време пред къщата си. Силас не можеше да види какво има на върлината, въпреки че тя почти достигаше най-близките клони.

Но изведнъж стана нещо!

Върлината започна бавно да се издига между клоните, така бавно, че изглеждаше заплашително и Силас се обърна ужасен към нея; да не би да искаха да го свалят долу?

Ловецът на видри гледаше с явен интерес суетенето на тълпата около каруците. На върха на върлината беше забит малък кръгъл хляб.

Силас не помръдна.

— Заповядай, яж! — каза ловецът на видри.

Силас погледна към него. Какво значеше това, по дяволите? Хлябът, който стигаше почти до мястото, където седеше Силас, ухаеше на прясно опечен и устата на Силас се напълни със слюнка. Ами ако го грабнеше сега? Почти го докосваше. Но ако това е някаква клопка, ако ловецът на видри го свали долу, щом забележи, че до хляба нещо мърда?

— Хайде, взимай го де и побързай, не мога да стоя тук целия ден! — подкани го ловецът.

Силас се подчини и с треперещи ръце взе хляба, като все очакваше да се случи нещо лошо.

Но нищо не се случи.

Ловецът на видри си тананикаше доволно и свали върлината, после закачи още нещо на нея и отново я протегна нагоре. Оказа се, че това е едно малко, обвито с кожа шише от тези, в които хората си носят вино по време на път.

В същото време вратата на Емануеловата къща се отвори и оттам на стълбата бързо и решително излезе търговецът с най-хубавото си облекло. Той се спря изненадан и премигна срещу светлината, когато забеляза ловеца на видри под дървото.

— Какво правиш там? — попита търговецът подозрително.

Силас бързо грабна шишето, а ловецът на видри свали върлината и я подпря на земята.

— Мисля, че горе има видра — каза той съвсем сериозно.

Търговецът гледаше ту мъжа с върлината, ту дървото, където не се виждаше нищо от слънцето и светлината.

— Видра? — каза той в недоумение.

Ловецът на видри кимна.

— На дървото? — попита търговецът със същия тон.

— Сигурен съм — отвърна другият.

— Глупости! — каза търговецът високо и троснато. — Не си мисли, че можеш да ме накараш да повярвам в какво ли не! За твое сведение видрата живее във водата — в речни бързеи и вирове.

— Вярно — каза ловецът на видри възхитен.

— Какво тогава стоиш и мушкаш горе в дървото?

— Ще ми обещаеш ли да не казваш никому? — каза ловецът на видри и снижи гласа си до тайнствен шепот.

— Разбира се — каза търговецът и се огледа на всички страни.
— Можеш да разчиташ на мен. Какво има там?

— Видра — прошепна мъжът с върлината.

Лицето на търговеца се изкриви от гняв и отвращение.

— Винаги съм имал чувството, че не си съвсем в ред — каза той обидено и се обърна да си върви.

— Че ти знаеш ли кой съм аз? — попита ловецът на видри с престорено учудване.

— Ти си ловецът на видри Арон — каза търговецът.

— Аз съм Арон с върлината — каза ловецът на видри тържествено. — Познаваш ли ме? „И пръчката на Арон ще цъфти и ще върже плод“, забравил ли си какво си учил като малък? Хлебни плодове — добави той, — може би дори и вино.

— Глупости! — каза търговецът и му обърна гръб.

— Не искаш ли да видиш видрата? — извика Арон след него.

— Ти самият си видра! — изръмжа търговецът и бързо се отдалечи.

— Виж ти! — каза ловецът на видри като се усмихваше на себе си. След това праметна дългата върлина през рамо и се запъти да види с какво толкова беше заета останалата част от селото.

Силас остана да седи смутен с хляба и виното и наистина не знаеше какво да мисли. Нито веднъж ловецът на видри не погледна към него горе на дървото, но хлябът беше чудесен и Силас заби зъби в него с голям апетит.

Ала тъкмо бе започнал да яде и долу, зад къщата на Йохана, нещо прошемуя. Силас спря да дъвчи, за да чува по-добре, а малко след това съвсем близо срещу него, на стената, под която имаше няколко груби храста, се показа главата на Гудик Куция. Приведен, пастирът се промъкна по разнебитения покрив, стигна до клоните, надвесени над къщата, и миг след това се намери при Силас, който се беше облегал удобно между два клона, нагъваше бял хляб и пиеше вино.

— От къде, за бога, си задигнал това? — попита Гудик Куция със завист.

— Подарък! — каза Силас многозначително.

— Охо, от кого?

Пастирът не откъсваше очи от пресния бял хляб и Силас го разчупи и му даде половината.

— Вчера ти ми даде твоя, сега аз ще ти дам от моя.

— Да, но от къде си го взел? — попита Гудик Куция и се нахвърли върху своята част.

Силас му разказа какво се беше случило и как ловецът на видри му го беше подал.

— Той чува и вижда така добре, като всички нас взети заедно — каза Гудик Куция и в гласа му прозвуча дълбоко уважение.

Силас му подаде шишето да си пийне вино, имаше още много.

— Ти ли извика? — внезапно попита Гудик Куция.

— Изсвирих с флейтата — поправи го Силас.

— Ти не си в ред!

— Често съм го правил — каза Силас.

— Той щеше да умре. Получи спазъм на гърлото или нещо подобно, трябваше да лежи дълго, преди да успеят да извадят сабята.

— Беше ли сърдит?

— Дали беше сърдит? Нахвърли се върху Бартолин и настояваше да му каже къде си. Беше сигурен, че Бартолин те е скрил някъде. Защо направи това?

— На шега.

— А ако те открият сега?

— Но нали ти каза, че това е птица?

— Всички вярват, че е птица, с изключение на Филип.

— Никога няма да си вземеш коня, ако продължаваш така — предупреди го Гудик Куция. — Гълтачът на саби също иска да го купи.

— Значи са трима? — попита Силас.

— Емануел смята, че по този начин цената му се вдига — каза Гудик Куция. — Това ще бъде най-голямата продажба на коне от години насам, дори Петрус не си спомня кога за последен път е имало подобно нещо. Емануел иска продажбата на коня да започне веднага след обедната почивка, но търговецът настоява да му разрешат да продава пръв, както винаги; страх го е, че хората ще загубят интерес към сандъците му, ако започнат първо с коня. И независимо как ще свърши това, Бартолин смята, че е несправедливо, защото конят е негов и е безсмислено да купува собствения си кон със собствените си пари.

— Смятам, че е крайно време да се оправят с този кон! — каза Силас. — Вече ми омръзна да седя тук и да се правя на птица!

Около каруците тълпата започна да се разпръсква и Гудик Куция бързо заслиза надолу.

— Сега ще се приберем да спим, трябва да си отида, иначе майка ще ме търси и ще ме вика, но ако мога, ще дойда отново щом другите заспят.

След това той слезе през покрива и изчезна отново. Силас изведнъж се почувства самотен при мисълта, че ще чака още дълго, докато всички лежат и хъркат.

ГЛАВА ІХ

БАКЪРЕНАТА ТЕНДЖЕРА

Селото утихна, никъде не се движеше нищо и горе на дървото до Силас не достигаха никакви звуци, дори чучулигите не си даваха труд да пеят по обяд. На Силас му доскуча. Помисли си, че може спокойно да слезе, щом никой не го гледа.

Той поседя и почака, като се заслушваше; там, от другата страна на улицата беше конят му; ами ако сега се промъкне и надникне да го види, все някъде трябваше да има пролука?

Или да слезе и да навести Карло? Майка му и гълтачът на саби бяха влезли в къщата на Емануел, така че при фургоните нямаше никой друг освен Карло.

Силас се наведе над покрива на къщата на Йохана и внимателно плъзна стъпалата си върху керемидите. Нагретите керемиди леко поддадоха и той застана на ръце и крака, за да разпредели тежестта си; нямаше да е много весело, ако пропадне и изведнъж се озове долу в стаята заедно с половината покрив. Това щеше да се хареса на Бартолин.

Гъвкаво като котка Силас полази по покрива, като избягваше да докосва керемидите, които изглеждаха разхлабени; въпреки това керемидите леко се приплъзваха. Спря и почака малко, но вероятно долу спяха дълбоко.

Без много трудности той стигна до предната стена, откъдето Гудик Куция се бе появил, и миг след това беше на земята. Явно за задната част на къщите полагаха още по-малко грижи, се огледа той. Тук всичко растеше на воля, тук беше и мястото, където изхвърляха боклука и ненужните вече неща. Тук се навъртаха прасетата и кокошките, които лежаха и дремеха под храстите наоколо поради горещината. На едно място Силас попадна на гнездо с четири яйца и, без да се замисли, ги счупи на място и ги изпи. Ама че царски живот!

Почти беше стигнал до мястото, където къщите свършваха, когато изведнъж усети, че някой първи подире му, и бързо се скри, като

се свря зад някакви стари вехтории. Беше Гудик Куция.

— Да не си полудял — прошепна той като видя Силас. — Бързо се връщай, сега започват!

— Но нали всички спят? — протестира Силас.

— Днес никой не може да спи — каза Гудик Куция. — Прекалено много неща се случват. Побързай малко сега!

И приведени един зад друг те прибяха до задната част на къщата на Йохана.

— Върви след мен! — каза Гудик Куция. — Ще вървиш само по края, иначе могат да те чуят!

— Къде, по дяволите, беше тръгнал? — попита той, когато след малко отново седяха на дървото.

— Да поговоря с Карло — каза Силас.

— Ох, ти не си съвсем в ред!

— Шт! — каза Силас.

Една врата се отвори и един мъж излезе на улицата. След малко от другите врати наизлизаха още мъже.

— Ето, виждаш ли, какво ти казах? — прошепна Гудик Куция. — Какво щеше да правиш, ако беше долу при Карло сега?

От къщата на Йохана излезе Бартолин, а горе, от другата страна, излязоха Филип и търговецът от къщата на Емануел и изведнъж улицата се изпълни с жени и деца, които се струпяха близо до голямото дърво, където седяха Силас и Гудик Куция. С високомерно държание и приповдигнат тон търговецът нареди да изнесат сандъците му.

„Колко глупаво прозвуча, помисли си Силас, като че ли ще погребват някого.“ Беше комично.

— Това е защото гълтачът на саби и майка ти са там — прошепна Гудик Куция. — Искат да се покаже.

— Няма ли първо да изкараме коня? — извика Бартолин гръмогласно.

Търговецът протестира и нареди още веднъж да изнесат сандъците му от къщата на Емануел и този път наистина ги изнесоха.

Като крачеше широко и проявяваше всички признаци на отвращение към този род търговия, Бартолин застана пред първия сандък, а търговецът превъртя един голям ключ в катинара и отвори капака. Търговецът на коне презрително изсумтя при гледката.

— Женски парцали! — изръмжа той без да се отстрани.

Единият сандък беше пълен догоре с лъскави бакърени изделия, свещници, сахани и тигани, другият беше препълнен с коприна и вълна в ярки цветове.

— Е, и какво? — попита Бартолин предизвикателно.

Търговецът го изгледа накриво и не му отговори, само се дръпна назад до стената, където стояха Филип и Емануел. Местните жени и девойки протягаха вратове да видят, но не смееха да се доближат веднага. Сякаш това беше прекалено самонадеяно, първо трябваше да мине известно време.

Но Бартолин нямаше желание да чака, за него това беше нещо, което трябваше да мине колкото може по-бързо, за да започне продажбата на коня.

— Фу, да продаваш женски дрънкулки, това мъжка работа ли е?

— Няма ли да предложиш нещо от вехториите си? — попита той нетърпеливо търговеца. — Или може би мислиш, че те ще лежат тук и сами ще се продават?

— Може би искаш да купиш нещо? — попита гълтачът на саби с хаплива вежливост. — Жартиери за чорапи ли ще бъде, или тенджерата?

Сред стоящите наоколо избухна силен смях, а от очите на Бартолин заизлизаха искри.

— Да, но всеки истински търговец предлага парцалите си на клиентите! — процеди Бартолин.

— Аха! — каза гълтачът на саби. — Значи тогава ти си най-подходящ за това.

Нова вълна от смях заля Бартолин и Силас видя как Емануел потри доволно ръце. Това повдигаше духа им, настройваше ги един срещу друг и щеше да е от полза при продажбата на коня.

Търговецът изглежда нямаше намерение да се приближава до сандъците и Бартолин забеляза с досада, че само той стои там.

— Огън да ме гори, ако това не е странен начин за продаване! — каза той с презрение и се оттегли заднишком сред другите хора.

Силас трябваше да признае, че има право. Той също никога преди не беше виждал търговец, който да не прегракне от викане, хвалежки стоката си.

— Той винаги прави така — прошепна Гудик Куция.

Долу жените пристъпяха несигурно напред, а търговецът демонстративно обърна гръб и заприказва с Филип. Анина също бе

привлечена от пълните сандъци и от дървото Силас видя, че именно тя беше първата, която се осмели да протегне ръка и да пипне сгънатите дрехи. Последва я жената на Емануел, Тереза, която беше на средна възраст и през цялото време не се отделяше от чуждата жена.

„Очевидно търговецът знае много добре какво прави“, помисли си Силас. Само след миг всички жени стояха и ровеха в сандъците с нетърпеливи ръце, никоя не позволяваше на друга да се приближи до особено хубавите вещи, непрекъснато хващаха от двете страни една и съща кърпа и си разменяха сърдити погледи, докато и двете изведнъж се спускаха върху нещо друго. Избираха и отхвърляха, мереха върху себе си и връщаха обратно през цялото време, с надеждата да изберат най-хубавото. Страхът, че някоя друга може да ги превари, караше ръцете да работят бързо и трескаво в купчината и панделки и дантели висяха в безпорядък извън сандъка.

Мереха върху себе си все повече неща и очевидно никой не мислеше, че трябва да се плаща и че те са само бедни жени в едно бедно село. Постепенно това се превърна в истинско съревнование, където влизаха в употреба както езикът, така и лактите.

Мъжете стояха мълчаливо настрана и пристъпваха загрижено, като гледаха какво правят жените им. Представяха си как зърното за посев, домашните птици и другите необходими неща изчезват в просторната кола на търговеца — освен ако конят можеше да им донесе толкова, че да остане и нещо за кипрене и веселба.

Единствената жена, която не правеше никакви усилия да се доближи до сандъците, беше вдовицата Йохана. Дори най-красивата дреха не можеше да я примами да плати с нещо, което нямаше, и ръцете ѝ дори за миг не изпускаха шала, който държеше през цялото време плътно загърнат. Силас се почувства необикновено засрамен като я сравни със своята майка. Анина имаше пари. Въпреки че сега беше облечена като другите жени, тя имаше възможност да купи това, което иска. И тя го правеше. С известно чувство на вина той побутна Гудик Куция, който седеше на един съседен клон.

Отдолу по улицата идваше бавно ловецът на видри.

Всички бяха заети с това, което ставаше около сандъците и с изключение на Силас никой не забеляза високия мъж с кожената шапка. Той се приближи до Йохана, която стоеше най-накрая на кръга, и застана съвсем спокойно до нея. Йохана не извърна глава, нито

показа с нещо, че е усетила неговото присъствие. Стояха точно под краката на Силас.

— Ти няма ли да купуваш? — попита ловецът на видри саркастично, с което показа, че познава отлично положението на Йохана.

Йохана поклати глава и премълча.

— Не ти ли харесва нещо? Нещо, от което имаш нужда?

— Знаеш много добре, че има — каза отсечено Йохана.

— Защо тогава не купуваш като другите?

— Не мога да платя.

— Да не би другите да могат?

— Това си е тяхна работа — отсече Йохана. — Аз не искам нищо.

Ловецът на видри я погледна отстрани усмихнат. И Силас се разкая за четирите яйца, които беше излапал без да се замисли. Ами ако бяха нейни?

— Нито едно ширитче?

Силас притаи дъх и погледна крадешком Гудик Куция, който целият се беше изчервил. За какво искаше да я примами ловецът на видри?

— Не — каза Йохана решително.

— Ти можеш да платиш повече от другите — каза ловецът на видри.

— Така ли, и с какво? — попита Йохана.

— С кожи от видра — подхвърли ловецът на видри.

Тя се обърна към него с блеснали очи.

— И какво мислиш да получиш в замяна на това?

— Теб — каза мъжът направо.

— Аз не се продавам за един ширит! — каза тя натъртено. — И не е хубаво от твоя страна да използваш положението ми.

Тя застана още по-гордо и не видя, че на лицето на ловеца на видри се изписа доволно изражение при нейния отказ. Въпреки това той не престана да я подканя.

— Това иначе са хубави кожи, човек може да получи много за тях. Събрани са в най-подходящото годишно време.

— Не — каза Йохана недружелюбно.

— О, да, вярно, на теб ти плащат наем за къщата, разбира се, че нямаш нужда от моите кожи от видра.

Йохана се обърна ядосана.

— Какво искаш да кажеш?

Гласът ѝ беше всичко друго, но не тих, и преди ловецът на видри да успее да отговори, вниманието на Бартолин беше привлечено от тях, и той се приближи, изпълнен с подозрение.

— Е? — попита той като гледаше ту единия, ту другия.

Никой не отговори.

— Досажда ли ти? — попита той Йохана.

— А, не — и тя изгледа студено наемателя си.

— Аз само се опитвах да я убедя да си купи нещо — обясни ловецът на видри с престорена сериозност. — Но тя не иска да плати с кожа от видра; може би една конска кожа ще свърши работа?

— Това, че другите се държат глупаво, не значи, че и аз трябва да се държа така.

— Ето, чу ли? — каза Бартолин доволен. — Няма нужда да размахваш твоите вонящи парчета кожа под носа ѝ.

— Да, нещо подобно си помислих и аз — призна си ловецът на видри и погледна сърдито Йохана, която им обърна гръб и се направи, че е заета с това, което ставаше до отворения сандък с дрехи.

— Между другото, тя ще дойде с мен, веднага щом си получа коня — каза Бартолин заплашително.

Силно изненадана, Йохана извърна рязко глава, за да протестира, но се въздържа.

— Аха — каза ловецът на видри, — а кой ще се грижи за трите ѝ деца?

Бартолин се поколеба точно толкова, колкото да направи впечатление на околните.

— Аз ще ги взема със себе си — каза тогава той. — Големият ще ми помага в конюшната.

— Жалко — каза ловецът на видри, — иначе аз с удоволствие бих го взел за свой помощник.

— На мен ми трябва коняр! — прекъсна го Бартолин.

— А двете момиченца? — каза ловецът на видри, сякаш не беше чул забележката. — Много ми харесват. Не можеш ли да ми позволиш да ги отгледам аз? Те сигурно само ще пречат в една конюшния?

Бартолин имаше вид сякаш премисля предложението и Силас погледна скритом Гудик Куция, който гледаше и слушаше съвсем отчаяно.

— Ще си помисля — каза Бартолин, сякаш нямаше нищо против да отстъпи на ловеца на видри двете момиченца на Йохана.

— Но само при условие че и момчето дойде с мен — каза твърдо ловецът на видри.

— Това е нещо, което решавам аз! — каза Бартолин.

— Да, наистина — призна иронично ловецът на видри.

— Няма нужда изобщо да се бъркаш в моите работи — избухна Бартолин.

— Исках само да ти помогна — присмя се мъжът с кожената шапка, след което бързо напусна мястото, като си проправи път до сандъка с бакърените съдове.

Търговецът се обърна с интерес към него.

— Една тенджера — поиска ловецът на видри.

Наоколо настъпи тишина. Чувстваше се, че нещо необикновено е на път да се случи. Търговецът извади една тенджера и я вдигна високо пред себе си.

— Малка е — каза ловецът на видри и сред стоящите наоколо премина лек шепот.

— Нямаш ли повече тенджери? — попита някой.

Търговецът извади още по-голям съд и лъскав бакър блесна на слънцето.



— Тази сигурно ще стане?

— Сигурно тази година има доста видри? — попита подигравателно някой от стоящите наоколо.

— Не... много е трудно да намериш нещо, което наистина да е ценно — отвърна ловецът на видри и премери съда с поглед. — Малка е — каза той.

Търговецът постла едно килимче и започна да трупа върху него най-различни кухненски принадлежности от бакър, като изпразваше сандъка. Но ловецът на видри не одобряваше нищо.

Чак когато търговецът извади най-големия и най-хубавия съд, ловецът на видри доби доволен вид. Съдът беше достатъчно голям за семейство с много деца и никой не разбираше какво ще прави с него един мъж, който живее сам.

Силас погледна към Йохана. Лицето ѝ беше съвсем спокойно, като че ли това, което ставаше, изобщо не я засяга, докато Бартолин,

който беше още там, стоеше с язвителна гримаса на лицето и Силас долови някаква връзка между казаното преди малко и това, което ставаше в момента. Ясно беше също така, че Бартолин смята ловеца на видри за глупак.

Ловецът на видри изсипа до сандъка цяла връзка кожи, които небрежно извади от джоба си.

Търговецът ги прегледа една по една срещу слънцето, за да види дали няма дупки по тях, и устата и очите му добиха алчен вид. След това кимна и бързо нави на руло кожите. Още веднъж бе направил сполучлива сделка.

Това забелязаха и други освен Силас. Докато всички очевидно бяха заети с ловеца на видри, който вдигна новата си придобивка на рамо и си тръгна, много от жените се промъкнаха и оставиха обратно в сандъка нещата, до които се бяха добрали в разгорещеното сражение. И никога никой не беше виждал по-красив съд, никой в селото не притежаваше подобно нещо. Задоволяваха се с обикновените черни съдове от метал или кафявите от глина, в зависимост от възможностите си, и тълпата се разтвори с уважение и направи път на бакърената тенджерера.

Но ловецът на видри не тръгна с нея към дома си, както очакваха, а се запъти към мястото, където стояха Йохана и Бартолин. Той подаде тенджерата на Бартолин, който, изненадан, я хвана за дръжките, за да не падне тази скъпа вещ на земята.

На улицата настъпи гробна тишина. Жените все още стояха с шалове и парчета коприна в ръцете си, забравили какво вършат. Всички се обърнаха към мястото, където стоеше Бартолин, притиснал тенджерата до корема си, без да разбира какво става.

— Какво да правя с нея? — попита объркано той.

— Искам да ми позволиш да ти подаря едно много необходимо домакинско пособие, сега, когато изведнъж ще станете толкова много — каза ловецът на видри високо, така че да го чуят всички.

Много очи се извърнаха с любопитство към Йохана. Бартолин гневно вдигна глава.

— Искам да кажа, сега, когато ще имаш жена и три деца в къщата си — продължи невъзмутимо ловецът на видри.

Бартолин се огледа глупаво.

— Защото още нямаш такава тенджерера, нали?

Ловецът на видри го попита така меко, че хората веднага си спомниха онова, което знаеха отпреди за Бартолин и за неговия начин на живот.

— Йохана и децата й сигурно ще се радват, когато ще има нещо за ядене — продължи ловецът на видри.

Хората наоколо започнаха да се смеят и се скупчиха около тримата. Беше ясно, че тук ще се случи нещо интересно.

— Кой е казал, че ще отида у Бартолин? — попита Йохана и се дръпна настрана от него.

— Той самият — каза ловецът на видри с престорено учудване. — Нима не знаеш?

Вълна от смях премина през зрителите и Бартолин се огледа отчаяно, като търсеше къде да сложи огромната тенджерата. Явно не смееше да я остави на земята.

— Моята къща ми е достатъчна — каза Йохана.

— Сигурна ли си? — попита ловецът на видри, изпълнен със съмнение. — Мога да взема децата при себе си, ако те са причината... — Ловецът на видри не се доизказа.

Бартолин се потеше в средата с тенджерата, докато те говореха през главата му. Усещаше, че по този начин ловецът на видри го е направил за смях пред цялото село.

— Аз мога сама да се грижа за децата си! — каза Йохана. — Няма нужда да се безпокоиш за тях!

— Вземи си този боклук! — избухна Бартолин. — За какво ще стоя и ще ти държа тенджерата? — Той почти хвърли тенджерата в ръцете на ловеца на видри.

— Нали ти я подарих? — припомни му ловецът на видри.

— Нямам нужда от твоите подаръци, мога сам да си набавя това, от което имам нужда.

— Да, ти имаш толкова хубави и удобни мебели — призна ловецът на видри за голяма радост на околните, които знаеха, че търговецът на коне живее само на една постелка от слама и нищо повече. — А и вече си се прочул с това, че раздаваш големи подаръци, ако съм разбрал правилно?

Бартолин го изгледа с неразбиране.

— Или може би не си подарил най-хубавия си кон на едно момче, което случайно минало от там?

— Не съм! — изрева Бартолин. — Той го открадна!

— Искаш да кажеш, че не е било един вид облог, така ли?

Бартолин изкриви лицето си с погнуса.

— Трябваше да ми каже, че може да язди — каза той.

— Аха! — каза ловецът на видри. — А какво трябваше да му кажеш ти в замяна?

— Той беше един нахален и безсрамен крадец! — извика Бартолин.

Щом заговориха за момчето с коня, Филип, който досега беше стоял настрана, се оживи.

— Какво стана с това момче? — попита той Емануел.

— Избяга! — излъга Емануел. — Просто избяга!

— Какво си му направил?

— Нищо. Аз го приех в къщата си и му дадох да яде и да пие.

— И той избяга?

— Избяга през нощта?

— Хм! — каза Филип и поглади напудрения си мустак. — Аз можех да го купя от тебе.

Емануел го изгледа втренчено.

— Да го купиш?

Филип се усмихна деликатно. А горе на дървото Силас си помисли колко ли съжалява Емануел.

— Той можеше да ти донесе толкова, колкото и коня — поблазни го гълтачът на саби.

— Не е при мен.

Анина стоеше при сандъците и слушаше с гневни очи как говореха за нейния син. И без да се колебае тя си проби път до Емануел и застана точно пред него, така че той не можеше да избегне погледа ѝ.

— Умрял ли е? — попита тя тихо и го погледна твърдо в очите.

— Не сме го убили, ако искаш да кажеш това — отговори Емануел.

— Сигурен ли си?

— Напълно.

Емануел се опита да издържи на гневния ѝ поглед, не, той не беше убиец!

„Но можеше да стане такъв“, помисли си Силас. Съвестта му не беше съвсем чиста. Не стана по-леко от това, че Бартолин застана зад Анина. Той също имаше нужда от Силас и държеше Емануел да обясни неговото изчезване.

— Не е при мен! — уверяваше ги селянинът, разтворил безпомощно ръце. — Не съм виновен, че избяга.

— И остави коня тук? — сухо попита Филип. — Не звучи правдоподобно.

— Е, нищо — каза ловецът на видри, който все още стоеше с тенджерата на рамо, — едно момче повече или по-малко на тази възраст не е кой знае какво. Не можеш ли да вземеш някое друго, тук има достатъчно. — И той посочи групата деца, които стояха наоколо.

Анина го изгледа студено.

— Ти добре се разпореждаш с чуждите деца, смятам аз — каза тя.

— Ако аз самият имах деца, щях веднага да ги продам на майките им — на цената на един кон — отвърна нехайно ловецът на видри. — Често ли търгувате с хора? — добави той.

Тя поклати глава, изпълнена с отвращение само при мисълта за това.

— Защото долу на реката чух преди обяд, че някой си гълтач на саби на име Филип е предложил да купи едно сляпо момиче.

— Едно какво? — попита Анина.

— То живее по-надолу по реката, говорих с чичо й.

— Без очи? — попита Анина, която не можеше да повярва на това.

— Трябва да има някаква грешка — каза Филип. — Ние идваме отгоре.

— Не си ли гълтачът на саби Филип?

— Да, аз съм.

— И не предложи ли преди малко да купиш едно момче от Емануел?

— Но това е нещо съвсем друго.

— Как искаш да вярваме, че това с Мария е грешка?

— Познаваш ли я? — попита Филип заинтересуван.

— Да, познавам я.

— Наистина ли няма очи?

— Само две дупки.

Филип подсвирна тихичко.

— Това може би съвсем не е лоша идея! — каза той.

— Тя не е за продан — каза сухо ловецът на видри.

Това премина като полъх над всички, които слушаха, а горе на дървото Силас и Гудик Куция се спогледаха мълчаливо.

— Ти откъде знаеш? — попита Филип.

— Защото, ако е за продан, аз ще предложа най-много — каза ловецът на видри.

— Аха! — каза Филип многозначително, като повдигна едната си вежда.

— Тогава аз мога да си взема коня? — попита Бартолин с надежда. — А вие можете да наддавате за момичето.

Неговите думи бяха последвани от тишина, която не предвещаваше нищо добро.

ГЛАВА X

ТЪРГОВИЯ С КОНЕ

Горе на дървото Силас се беше захласнал до самозабрава и седеше с широко отворени очи и разтуптяно сърце. Сега най-последно ще започне продажбата на коня, най-последно ще го изведат да го покажат. Сякаш бе дошъл в селото, яхнал коня, преди една година. „Само да изведат коня от тази проклета конюшня и всичко ще се изясни“, помисли си той. Беше сигурен, че отново ще яхне коня, но докато ключовете висяха на врата на Емануел, не можеше да направи нищо. Ала нещата щяха да се раздвижат сега.

До Силас съвсем тихо седеше Гудик Куция, и като че ли премисляше нещо много важно. Не си говореха, въпреки че разстоянието между тях не беше много голямо, не смееха дори да шепнат, най-малкият шум можеше да ги издаде, а Силас и Гудик Куция нямаха никакво желание да бъдат открити и смъкнати долу точно сега, когато предстоеше най-важното. От вниманието им не беше убягнало и това, че за Силас също беше обявена цена, той струваше колкото коня, и ако жителите на селото успеяха да го хванат и да го предадат на Филип, печалбата щеше да бъде двойна.

Емануел влезе в конюшната си и долу всичко утихна изпълнено с очакване, докато той се върне обратно с коня; беше ясно, че предстоеше да се случи нещо особено. Силас се наведе напред, за да вижда по-добре и щеше за малко да падне долу от радост, когато видя животното и чу как танцува с копита, а Гудик Куция поклати с укор глава.

Но конят беше все така див и плашлив, внезапната слънчева светлина го заслепи след дългия престой на тъмно и Емануел трябваше да употреби цялата си сила, за да го удържи. Между всички присъстващи премина шепот, въпреки че го бяха виждали и преди, дори Филип издаде устни напред и подсвирна одобрително.

Никой нищо не каза, само се отместваха назад и встрани, докато Емануел обикаляше с коня по малките улички между къщите.

Вратата на конюшната зееше като черен отвор. От дървото Силас измери с поглед търговеца, нали беше дошъл да купува коня, но той изглеждаше така объркан и смутен, като че ли никога преди не беше виждал такъв кон.

„Може би той дори не би се осмелил да се приближи до него, когато дойде времето за това“, помисли си Силас злорадо, като се забавляваше с уплахата на търговеца.

Но ако търговецът беше смутен от страшната гледка, търговецът на коне Бартолин загуби самообладание, като видя отново своята проиграна собственост. Той издигна заплашително юмруци над струпалите се наблюдатели, като заплашваше и молеше да му върнат коня без всякакви разпавии. Но никой не обърна внимание на неговите викове и жестове. Вниманието на всички беше насочено към коня, с изключение може би на ловеца на видри, с когото Бартолин от своя страна не си правеше труда да разговаря.

— Какво си се развикал така? — попита ловецът на видри търговеца на коне със зле прикрито презрение.

— Той е мой! Те не могат да направят това! Няма право да го продават — това е мой кон!

— Докажи го тогава — каза ловецът на видри.

— Нали го познавам — отвърна обидено Бартолин. — Мислиш, че не познавам собствените си животни ли?

— Много ли искаш да си го получиш обратно?

Бартолин кимна с глава.

— Тогава трябва само да го купиш — каза ловецът на видри.

— Да, но щом е мой, нали съм го платил веднъж?

— Тогава покажи ни колко струва, купи го още веднъж.

— Една добра постъпка не може да се повтаря прекалено често, знаеш!

Ловецът на видри се огледа къде да остави голямата тенджера.

— Откраднаха ми го! — протестираше Бартолин.

— Докажи го! — каза ловецът на видри. — Всеки може да дойде и да каже, че конят е негов. Аз също, това не е никакво изкуство.

Той отиде бързо и остави тенджерата пред Йоханината къща.

— Надявам се, че нямаш нищо против да я оставя тук? — каза той на Бартолин, който тичаше по петите му.

Търговецът на коне изглеждаше възбуден, сякаш му беше дошла на ум някоя много добра идея.

— Слушай сега, искам да ти кажа нещо — прошепна той доверително.

— Е?

Бартолин се наклони към него.

— Ако ми помогнеш да си взема коня обратно, можеш да задържиш вдовицата Йохана — прошепна той.

Другият се усмихна злобно.

— Аз така или иначе ще я взема, това вече сме го уредили, тя изобщо не те иска. — Гласът на ловеца на видри беше язвителен, без никаква следа от съчувствие и Бартолин наведе сконфузено глава.

— Ако на всяка цена искаш да притежаваш този кон, трябва да платиш за него — с пари — добави той. — Можеш да избираш.

— Вие сте банда мошеници! — извика гневно търговецът на коне. — Конят е мой!

— Тогава наддавай за него — извика му Емануел през главите на хората. — Сега ще го продаваме.

Разочарован Силас видя, че конят не беше под самото дърво, както се бе надявал. Емануел го държеше почти в центъра на главната улица, където можеше да се види от всички страни. Силас си бе представял, че по някое време ще може да скочи на гърба му и след това да избяга в суматохата.

— Е? — каза поощряващо ловецът на видри.

Бартолин го изгледа сърдито и замълча.

— Сто сребърни монети — предложи ловецът на видри ласкаво.

Наоколо се засмяха и лицето на Бартолин стана още по-червено, защото това беше смешна цена.

За малко настъпи тишина.

— Ако никой не предложи повече, конят е мой за сто сребърни монети — каза ловецът на видри високо.

— Двеста — каза Филип подигравателно.

— Вие сте луди! — извика Емануел. — Той струва много повече!

— Разбира се — каза ловецът на видри, — но ако мине, мине.

— Двеста и десет — каза кисело търговецът.

— Придай си радостен вид — извика му ловецът на видри. — Това е най-хубавият кон в околията!

— Той е мой! — извика Бартолин. — Искам си го обратно!

— Триста — каза ловецът на видри и се изсмя.

— Престани — намеси се Емануел, — не си ти този, който ще наддаваш за коня.

— Сигурен ли си, че не съм аз?

Ловецът на видри имаше вид на човек, който се забавлява.

— Но ти не си решил да ми дадеш коня на тази цена, нали? — добави той.

— Триста и десет — каза търговецът.

— Триста и единайсет — обади се Филип със същия тон и всички разбраха, че той се подиграва.

Дори търговецът за първи път не можеше да определи цената на това, което искаше да купи. Това не му харесваше и той беше доста разочарован от обратата, който взе работата.

— А ти какво ще кажеш? — обърна се Емануел към Бартолин. — Беше толкова решителен преди малко.

— Не мога ли да го заменя с друг кон? — попита Бартолин.

— Не с един — каза весело ловецът на видри, — ние имаме нужда от пари.

— Предлага се впряг добри работни коне — оповести Емануел.

— Не, такива има колкото искаш — каза Филип. — Четиристотин за този тука.

— Петстотин — каза ловецът на видри.

Емануел, обезпокоен, му направи забележка.

— Ти нямаш никакви пари — каза той.

— Има ли голямо значение?

— Това е много важно за нас, останалите — предупреди го селянинът.

— Но аз само помагам да се покачи цената — утеши го ловецът на видри безгрижно.

— Петстотин и десет — измърмори търговецът.

— И още две отгоре — каза Филип.

— Три коня — предложи Бартолин.

— Цели три коня за петстотин и десет! — извика Емануел с висок глас.

— Шестстотин! — извика ловецът на видри.

— Дръж си устата! — каза Емануел. — Няма ти да купуваш коня!

— Защо не?

— Какво целиш с това?

— Пари за данъка и разноски — каза ловецът на видри, — какво друго?

— Какво ще направиш, ако изведнъж се окаже, че конят е твой? — искаше да знае Емануел.

— Ще го одера — каза ловецът на видри, без да се замисли.

Това накара Силас да изтръпне.

— Ще го одереш? — попита селянинът, като мислеше, че е чул погрешно.

— Той има най-хубавата кожа — каза ловецът на видри, сякаш беше напълно естествено да отнемеш живота на такова животно само заради кожата.

— Ти в ред ли си? Какво ще стане с нас останалите?

— Все сте се оправяли досега, въпреки че винаги се оплаквате — утеши го ловецът на видри.

— Шестстотин и петдесет — каза търговецът с голямо усилие. Това прозвуча така, като че ли трябваше да повдигне сам, на ръце, коня от земята.

— Седемстотин — подхвърли ловецът на видри.

— Осемстотин — дойде почти едновременно от Филип.

— Ето, видя ли, че помагам — тържествуваше ловецът на видри, като се обърна към Емануел.

Търговецът изкриви лицето си в гримаса.

— Осемстотин и двадесет и пет — промълви той едва чуто.

Ловецът на видри повтори цифрата, като се завъртя бързо и посочи Бартолин с пръст.

— Е, а ти? Ти не си казал нищо още.

— Но това е моят кон — оплака се едрият мъж.

— Именно. Нима ще се оставиш да ти измъкнат доброволно такава кранта? С колко от другите в конюшната ще го замениш?

— Три, казах вече.

— Но това беше отдавна.

— Аз ще ти припомня това, дявол такъв! — извика Бартолин извън себе си.

— Четири? — попита ловецът на видри поверително, като повдигна едната си вежда.

— Три! Казах вече.

— Не, няма нищо срамно в това да наддаваш за собствения си кон, съвсем не, особено след всички оплаквания, които трябваше да чуем. Покажи ни сега какво в действителност струва той!

— Осемстотин и петдесет! — извика Бартолин така, сякаш му бяха изскубнали едната ръка от тялото.

Ловецът на видри се хвана за главата, с всички признаци на отчаяние.

— Не виждаш ли за какъв кон наддаваш? — извика ловецът на видри.

Той бързо се обърна към търговеца.

— И ти ли не виждаш? А аз, бедният, мислех, че вие двамата можете наистина да оцените един кон като го видите!

— Деветстотин — каза Филип сухо.

— Ето най-последно някой, който разбира за какво става дума. Той ли ще го купи?

— Не излезе от устата на търговеца.

Ловецът на видри го изгледа предизвикателно.

— Наистина ли ще му подариш най-хубавия си кон на такава нищожна цена?

Търговецът на коне местеше кървясалите си очи от единия на другия, като поклащаше заплашително големите си юмруци.

— Колко ще дадеш, за да не го вземе търговецът? — попита ловецът на видри с предателска мекота.

— Хиляда и десет — каза Бартолин дрезгаво.

— Чухте ли? — каза ловецът на видри и протегна ръка. — Този човек дава хиляда и десет сребърни монети за един кон, който вече е купувал веднъж. Трябва да се засрамите, че не предлагате двойно.

— Хиляда двадесет и пет — каза Филип.

— Каква подигравка за този кон! — каза съкрушен ловецът на видри.

— Хиляда и тридесет — предложи търговецът.

— А ти? — обърна се ловецът на видри към Бартолин.

— Не мога да изпразня цялата си конюшня само защото това случайно би ти доставило удоволствие — каза Бартолин

недружелюбно.

— Разбира се, че можеш! — смяташе ловецът.

— Затваряй си устата! — срязва го Бартолин. — Всичко това е една проклета бъркотия, дайте си ми коня!

— Конят е на търговеца — каза ловецът на видри — или още не е?

Бартолин замълча. А ловецът се огледа внимателно наоколо.

— Какво ще ми дадеш, за да сложа сега край на наддаването? — попита той Емануел.

Селянинът се притисна изплашен към кобилата.

— Да не си полудял, та ти нямаш пари! Нито пък нещо друго!

— Да, именно затова.

— Не можеш да го направиш!

— Разбира се, че мога.

— Но...

— Какво ще ми дадеш за да не го направя?

— Какво искаш? Какво си си наумил?

— Тридесетте над хилядата — каза ловецът на видри, без да се колебае.

Емануел се поколеба.

— Не мислиш ли, че е много? — попита той.

— А може би трябваше да взема стоте, които предложих в началото? — каза замислено ловецът на видри.

— Ще ти дам тридесет — каза Емануел.

— Да, така наистина е най-евтино — съгласи се ловецът на видри.

Емануел въздъхна тежко.

— Сега ще държа коня, докато си стиснете ръцете с търговеца и си получиш парите — каза ловецът на видри услужливо и без да се бави застана между селянина и кобилата.

Емануел се дръпна неохотно към стената, за да приключи продажбата, не му беше приятно да се раздели с кобилата.

— А сега няма да я пусна, докато не си получа моята част — извика с присмех ловецът към Емануел, но селянинът не се обърна.

Горе от дървото Силас следеше внимателно всичко, което се каза. Ловецът погали кобилата по врата и помоли близкостоящите да се отместят малко.

— Мисля, че трябва да го преместим на сянка — каза той и докара коня под дървото.

Силас усети, че мускулите го сърбят под кожата и се наведе на клоната колкото можеше. Имаше нещо в начина, по който ловецът премести коня под дървото, което показва на Силас, че това е единственият му шанс.

— Първо ще си получа парите — каза ловецът на видри и погали коня успокоително по ноздрите.

Силас и Гудик Куция се спогледаха, пастирът вдигна шишето от клончето, на което беше закачено, и го измери с ръка. Беше тежко като трупче, не беше празно още.

Откъм стената Емануел си проправяше път към коня, а търговецът го следваше, вдигна високо една сиво-кафява кожена торбичка така, че всички да могат да я видят.

— Сега конят е мой — каза търговецът и протегна ръка да хване юздата.

— Чакай докато си получа моя дял — каза ловецът на видри и го избута с лакът, като едновременно с това протегна към Емануел шепата си, голяма и дълбока като паница.

Селянинът бръкна в торбичката и започна да брои монетите една по една, следен от живи, завистливи и недоверчиви очи. Звукът от монетите, удрящи се една о друга, действаше странно възбуждащо върху тези, които гледаха и те започнаха да се бутат, за да дойдат по-близо. Дори тези, които не виждаха нищо, се блъскаха около ловеца на видри и Емануел.

— Брой на глас! — поиска ловецът на видри. — Да не дойде след това някой да каже, че съм получил повече.

— И ти, че си получил по-малко — каза Емануел и започна да казва цифрите така, че всички да могат да чуят.

— Седемнайсет, осемнайсет, деветнайсет...

Плътно до селянина, заврял се почти до рамото му, стоеше Бартолин и вените на челото му се подуваха все повече при всяка монета, която падаше в ръката на ловеца. Силас можеше да види как вените му пулсират под стърчащата коса. Така изглеждаше търговецът на коне, когато Силас успя да яхне коня му и нямаше никакво съмнение, че изпитва голям и справедлив гняв от това, което става.

Дълбоко в себе си той беше напълно убеден, че конят принадлежи на него и на никой друг.

„Но той не е негов“, помисли си Силас. Бартолин беше загубил облога, но явно вече беше забравил това. Въпреки всичко конят принадлежеше на Силас, защото той го беше спечелил.

— Двайсет и седем, двайсет и осем, двайсет и девет... — броеше Емануел бавно и внимателно.

Силас измери разстоянието до коня.

— Трийсет.

Ловецът затвори шепата си над монетите, но очевидно това беше повече, отколкото Бартолин можеше да понесе. Той се хвърли с вик върху гърба на Емануел, като искаше да хване ръката на ловеца на видри, да избие монетите от нея и да развали направеното.

— Това не важи! — извика той докато четири ръце се опитваха да го задържат.

Силас се спусна на най-ниския клон на дървото и оттам сред настъпилата суматоха скочи сполучливо върху гърба на коня.

Кобилата се стресна, уплашена от големия предмет, който внезапно бе паднал върху нея, и скочи нагоре с изправени, треперещи крака, така че мъжете, които стояха близо до нея, се отдръпнаха ужасени. Появата на Силас, когото те самите бяха сложили да плава в старата продънена лодка на Пепе, ги порази и те замръзнаха по местата си; минаха дълги, скъпи секунди преди да повярват, че това наистина беше той, а не божие наказание, паднало изневиделица върху тях.



Внезапно те се скупчиха около коня с явното намерение да смъкнат Силас долу. Силас изправи коня на задните му крака, за да може да го използва като оръжие срещу тях. Ставаше дума за живота и свободата му и той се надяваше, че не само един ще остане със счупена ръка или стъпкани пръсти. Кобилата размаха копита и направи място около него.

Сега беше моментът.

ГЛАВА XI

СИЛАС ВЕЧЕ НЕ Е САМ

Силас пришпори коня. Но за втори път Бартолин се хвърли напред върху тези, които стояха пред него, за да улови коня преди да изчезне. Ръцете, които го задържаха по-рано, сега бяха заети с друго, в течение на няколко минути всичко се беше променило и неговият скок сигурно щеше да успее, ако напред Бартолин не беше улучен от твърдото кожено шише на Гудик Куция.

Това беше повече отколкото самият той можеше да понесе. Без да издаде звук, той се просна върху гърбовете на приведените селяни, като постепенно, под собствената си тежест, се свлече долу между краката им.

На улицата настъпи поразяваща тишина. Мълчаха дори жените, които след нападението над мъжете, стояха най от края на кръга, хванали се за главите и крещяха. Бартолин лежеше на земята като мъртъв.

— Видяхте ли? — попита Силас дръзко.

Никой не отговори. Никой не бе забелязал откъде се появи шишето, но всички видяха, че не го е хвърлил Силас.

— Него го порази еднокракият помощник на справедливостта! Аз бях спечелил коня на облог и той знаеше това много добре. И ти също го знаеше.

Силас подкара коня към селянина Емануел, който ужасено отстъпи назад.

— Всички знаете, че конят е мой!

Силас се огледа заплашително.

— Следващият, който посмее да вдигне дори пръст, за да ми вземе коня, ще лежи там до него.

Той посочи предупредително тялото на Бартолин, който все още не се помръдваше, и мъжете се намръщиха замислено при вида на тъмното петно, което растеше в прахта пред лицето му.

— Какво ще правите, ако е умрял? — продължи Силас.

Мъжете гледаха накриво. Мисълта за това не им харесваше. От друга страна при Емануел стоеше Анина и го гледаше с отворена уста.

— Ще го сложите да плува в някоя стара продънена лодка ли? — попита Силас, след като никой не отговори. Гласът му беше твърд и обвиняващ.

— Това е лъжа! — процеди през зъби Емануел.

— И след това ще продадете всичките му коне на този жалък търговец там, който не се стеснява да налага с камшик мирните пътници?

Силас се обърна към търговеца, който пребледня под примазнената си коса.

— Това, че сме те сложили в лодката, е лъжа! — настоя Емануел ядосано.

— Как тогава стана така, че лежах целият във вода на дъното на лодката на Пепе, дяволски далече надолу под реката?

Ужасена Анина се хвана с две ръце за главата.

— Дяволско хлапе, аз ще...

— Стой там, където си! — каза остро Силас, когато Емануел понечи да се спусне към него. — Или ръката на справедливостта ще поразии и теб с някой друг домашен съд, бъди сигурен в това! И този път е възможно да не се задоволи с такава дреболия като шише!

Силас нарочно направи гласа си страшен и това накара в съзнанието на Емануел да изплуват черни железни тенджери и други големи предмети. Той незабавно спря, но само за да попадне в ръцете на Анина, която се отнесе безмилостно с него, като с убиец на сина й. Силас никога не беше виждал майка си така ядосана и разгневена. Най-после „добрият“ мъж си получи заслуженото.

Силас се усмихна вътрешно, но изведнъж наостри уши. Един скърцащ звук от ходене по керемиди се смеси с гласа на майка му и му подсказа, че Гудик Куция напуска наблюдателния си пост. Това беше добре, нямаше повече какво да чака, и без да се бави, Силас пришпори коня напред между обърканите селяни, които се отдръпнаха веднага встрани.

Силас тъкмо щеше да подкара коня в галоп, за да напусне завинаги и с чиста съвест това село, когато видя, че пътят между двете крайни къщи е затворен. По време на разправията пред Емануеловата къща, жената на рибаря беше пристигнала незабелязано и много

грижливо беше поставила каруцата с коня напъряко на пътя така, че за един ездач беше невъзможно да мине оттам.

И като проявяваше всички признаци на разбиране към това, което ставаше, малкият късокрак кон на рибаря вече беше захапал здраво вратата на къщата от едната страна на пътя, докато самата жена беше заела позиция зад каруцата, в случай че Силас се опита да се измъкне оттам. И Силас се почувства хванат в клопка в това относително малко място между вонящото превозно средство на рибаря и скупчените жители на селото. Стори му се, че вече чува как те заемат позиция зад него.

А жената не изглеждаше никак добронамерена. На капрата седеше свита Мария и притискаше юздата към себе си, което очевидно ѝ бяха наредили — нещо напълно излишно, като се има предвид това, което Силас знаеше за коня на рибаря. Той нямаше да пусне доброволно рамката на вратата, докато в нея все още имаше дърво за гризане.

От другата страна на каруцата жената ликуваше от радост при вида на Силас. Сега го беше хванала и този път нямаше да ѝ се изплъзне.

Силас видя с отвращение навитите на лактите ръкави на роклята ѝ и усети неприятен сърбеж в тила. Не, по-добре е крантата да го захапне за крака, помисли си той и подкара към рибарския кон.

— Хей ти, мършава кожа — прошепна му Силас.

Конят погледна Силас с едно око, докато гризеше неумолимо дървото с жълтите си оголени зъби. Той явно искаше да изгризе колкото може повече, докато имаше време за това, и земята под него вече беше посипана с тресчици.

Силас не знаеше със сигурност чия е къщата, но желаше от все сърце да е на Пепе.

Зад него жителите на селото изчакваха. Новото положение на нещата още не им се беше изяснило, но ясно бе, че има да се случва още.

— Защо не го хванете? Какво чакате, по дяволите? — извика нетърпеливо жената на рибаря.

Силас чу как те нерешително се промъкват по-близо до него. Никой не се осмеляваше да тръгне пръв, бяха се струпали заедно и явно не бързаха. Или може би чакаха той да се предаде доброволно?

Силас заговори приятелски и успокоително на късокракия кон на рибаря, за да го накара да се отмести малко. Ако той имаше някаква възможност да се измъкне, това можеше да стане само оттам, но малкият кон продължаваше работата си над дървото, сякаш не беше чул нищо.

— Престани с тая дивотия! — предложи му Силас с голяма решителност.

Конят само го изгледа през гривата.

— Можеш да продължиш след това — примами го той.

Конят вдигна бърни и оголи зъбите си, след това го изгледа с едното си око изпод гривата и обели нова дълга треска от вече повредената рамка на вратата. Изглежда имаше нужда от това.

Силас не можеше да не изпитва симпатия към животното, въпреки че то правеше положението му трудно и опасно. Но той се бе справял с други, по-големи коне, нима наистина ще се уплаши от един мъник като този?

Тогава извади флейтата изпод ризата си и я насочи към коня. „Сега ще получи най-странното си преживяване“, помисли си той. С края на окото си Силас видя как жената на рибаря се разтрепери и разфуча още при първите не чак толкова странни звуци, но тя вече веднъж беше видяла как при неговото свирене липсващите очи на Мария щяха да изскочат от орбитите, или може би просто не харесваше този род музика. Може би очакваше, че сега ще стане същото. Но селяните зад него не познаваха флейтата му и застинаха още при първите звуци, а Силас извърна глава колкото да види как телата им стоят като вдървени обвивки около душите.

Изпод пръстите му излезе един необикновен звук, който беше предназначен за коня, и той се постара да държи кобилата плътно до стената, готов да премине, ако рибарският кон се помести или направи пролука.

Зад него жената подканваше мъжете да побързат. Те не помръдваха, сякаш не разбираха за какво става дума.

— Ти сама можеш да побързаш! — извика някакъв странен глас.

Силас продължи да свири на флейтата и жената на рибаря се пусна от каруцата и се втурна бързо да обясни работата на мъжете. В същия момент малкият кон престана да дъвче рамката на вратата, не за да направи място и съвсем не защото беше ядосан, а само за да види

по-отблизо това, което Силас държеше в ръцете си. Мария дръпна ужасено юздата, като усети, че той се помръдва, но конят на рибаря беше вече загубен.

— Стой мирен! — изкомандва го Мария с тънък глас, който почти не се чу.

При мъжете майка ѝ викаше нещо неразбираемо, сочеше и напътстваше с ръце и за миг Силас повярва, че ще може да мине, но за коня това наистина беше най-чудното изживяване, само че не така, както бе очаквал Силас. Интересът му към флейтата беше несъмнен и той проточи врат и приближи муцуната си, опитвайки се да измъкне това, което се намираше между пръстите на Силас, и когато той предупредително го удари, конят повдигна бърни и оголи зъби. Той искаше флейтата.

— Нея няма да ти дам! — каза Силас и изпрати един остър неприятен звук в отворената му уста. Това разпали още повече неразбраната кранта и Силас не виждаше друг изход, освен да се промъкне със сила. В края на краищата конят, на който седеше, беше най-големият и най-силният.

Чак сега на мудните мъже им стана ясно, че той е на път да се изплъзне, зад него се вдигна шум от много гласове и мъжете вкупом се втурнаха напред. Силас пришпори кобилата с пети и премина.

Пеша те нямаха никакви изгледи, а докато оседляят, той щеше да е много далеч.

Но се оказа, че няма да успее да се измъкне така лесно. За своя изненада той забеляза, че малкият упорит кон на рибаря препусна в същата посока и го последва заедно с каруцата. Силас увеличи скоростта, за да се отърве от него, но малкият кон препускаше до него, сякаш там му беше мястото.

Силас подкара кобилата в галоп и рибарският кон също премина в галоп, а каруцата се люшкеше зад него.

Мария изпищя и пусна юздата, за да се хване по-добре.

— Дръж коня си, глупачка такава! — извика Силас сърдито. — Така ли се кара?

Имаше чувството, че ако спре, малкият късокрачко ще сложи предните си крака на раменете му като куче и дишайки задъхано в лицето му ще иска да вземе флейтата, която той отдавна беше скрил под ризата. Силас хвърли поглед назад, където цялото сбирище се

беше раздвижило, начело с жената с плоските хлопащи дървени обувки, и в един кратък безумен миг той преценяваше дали наистина да не напъха флейтата в устата на това чудовище, за да спечели преднина.

Но не можа да го направи.

Вместо това ритна другия кон и се скара на Мария, която се държеше здраво с две ръце и изобщо не се опитваше да спре полудялото животно. Каруцата подскачаше силно по неравния път и сякаш всеки миг щеше да се разпадне.

Силас намали ход.

— Хвани юздата и спри, не искам да идваш с мен! — каза Силас.

— Не мога! — изхленчи момичето.

— Юздата, хвани юздата, глупачка такава!

— Няма да мога да я удържа!

— Скочи тогава! — каза Силас твърдо. — Аз ще се погрижа за останалото.

— Не! — изплака тя уплашено.

— Ако се обърне каруцата, ще си счупиш врата! — заплаши я Силас и погледна с края на окото си преследвачите. За щастие те бяха далеко. — Казвам ти, че ще яздя бързо и ако се случи нещо, вината е само твоя!

— Не смея, трябва първо да спреш.

— Лигла!

— Ти си лош! — каза Мария. — Истински лош и отвратителен!

Отпред, от крайпътния ров изскочи някакъв човек и това накара Силас да трепне, но се оказа, че е Гудик Куция. Тогава той намали скоростта и спря.

— И тя ли ще идва с тебе? Да не би да я отвличаш! — попита пастирът не без известна подигравка.

— Разбира се, че не! — каза Силас и се изчерви.

— С теб ли ще идва?

— Не, няма! — изкрещя Силас гневно в отговор. — Това е конят, не мога да накарам този нахален кон да си върви в къщи!

— Ти си нахален кон! — каза разпалено Мария.

Силас подкара коня отново, а Гудик Куция подтичваше и куцукаше до него. Без да каже нещо, той започна да разхлабва ремъците на късокрачко.

— Какво правиш? — попита Силас.
— Разпрягам — каза Гудик Куция.
— Защо?
— Никога не съм обичал каруците.
— Но ти можеш само да го задържиш, докато изчезна — каза Силас учудено.
— Да, ти наистина си прекрасен другар — каза другият.
Силас го изгледа учудено.
— Може би и мен не искаш да ме вземеш със себе си? — продължи Гудик Куция и пусна хамутите на земята.
— Не ни вземай коня! — извика ужасена Мария.
— Защо? — попита Гудик Куция.
— Не искам да го взимаш, мама ще ме бие!
— Сигурно — каза Силас — и след това ще те продаде.
Мария се сви под тежестта на думите му.
— Защо говориш така? — попита Гудик Куция. — Да не си й сърдит?
— Тя щеше да ми отреже главата с това — и той посочи ножа. — Ако не се бях събудил случайно, сега щях да съм мъртъв.
— Ти не знаеш какво е да си като нея — каза тихо Гудик Куция.
Силас замълча.
— А ако ще я продават, то ще е на ловеца на видри, а не на гълтач на саби — продължи Гудик Куция.
— Защо?
— Той ще даде най-много.
— Кой ти каза?
— Той самият.
— Да, но има ли пари да...?
Гудик Куция потупа коня.
— Това никой не знае — каза той. — По дяволите, само каква миризма излиза от устата му — добави той, когато конят извърна глава и се опита да го ухапе.
Силас се засмя.
— Не го взимай — помоли Мария.
— Майка ти може да си купи нов кон — каза утешително Гудик Куция и го възседна.

— А какво ще стане с кравите? — попита изведнъж Силас, като видя, че Гудик Куция сериозно се кани да напусне селото.

— Какво ме интересува? — попита в отговор Гудик Куция.

— А майка ти, какво ще стане с нея?

— Мисля, че ще се оправи — каза Гудик Куция тайнствено. — Арон ще се мести.

— Арон?

— Ловецът на видри. Ще се жени за нея.

— А какво ще стане с мен? — попита Мария.

— Ти ще получиш моето легло — каза Гудик Куция. — Там сигурно ще се намери място и за теб.

След това те препуснаха.

И високо горе от един хълм видяха как изтегляха обратно каруцата с Мария. Слънцето бавно се спускаше към хоризонта.

АНЮТА КАЧЕВА ЗА АВТОРКАТА НА ТАЗИ КНИГА

Сесил Бьодкер е родена на 27 март 1927 година във Фредерика, Ютланд, Дания, където живее дълги години. Детските игри на село с нейните петима братя и по-късно групата за изучаване обработката на сребро, състояща се от близо петдесет момчета, където тя е била единственото момиче, са основа за нейното разбиране на момчешката психика и способността ѝ да пише за това. По-нататък в живота ѝ нещата вземат друг обрат: и четирите ѝ деца са момичета.

Бьодкер работи известно време като ювелир на сребро, докато през 1955 година дебютира като писател със сбирка стихове „Светлинни цветя“. Следват нови стихосбирки, разкази и новели, радио и телевизионни пиеси. Тя става призната поетеса както в собствената си страна, така и в чужбина, много преди да започне да пише книги за деца. Основното в поезията ѝ е конфликтът на личността, която търси своето място в живота, сред другите, но често остава неразбрана, самотна, отчуждена. Същите проблема тя пренася по-късно и в прозата си.

През 1968 година в пощата на малката община, където живее госпожа Бьодкер, се получават две писма от Съюза на датските писатели, едното с адрес, другото без адрес. Тя уверява пощаджията, че не е абонат, но той настоява да ѝ ги предаде. Подаръкът бил щастлив — носел известието за първото състезание за детско-юношеска литература, обявено от Датската академия на науките. Сесил Бьодкер се включва и спечелва първа награда със „Силас и черната кобила“. За тази книга Датската академия на науките признава: „Книгата е едно съвършено произведение, без естетически недостатъци, написана от поет, който си служи вълшебно със своя инструмент!“. А критиката добавя: „Съревнованието, обявено от Датската академия на науките, реализира нова страна от таланта на С. Бьодкер, останала скрита досега. Пародия, чувство за хумор и усет за гротескна ситуация...“. „Силас и черната кобила“ спечелва и наградата

на Министерството на културата на Дания и за нея С. Бьодкер е носител на международния Андерсенов медал. Тя се публикува веднага след това във Финландия, Исландия, Норвегия и Швеция, а по-късно е преведена и на много други езици.

Така се появява Силас, който става герой на цяла поредица книги, ползващи се вече с популярност в целия свят. „Силас и черната кобила“ излиза извън обичайната категория „книги за деца“ и идва точно навреме, когато сме започнали да гледаме по-сериозно на децата, когато им гласуваме доверие, че могат сами да се справят с много неща.

Силас живее в свят, изпълнен с трудности, без социални или граждански права и неговите „коварни“ момчешки инстинкти са единственият му водач. В света на Силас има заплахи, кражби, ругатни, бой, но бруталността е предизвикана от егоизма на възрастните. Силас сам по себе си не е нито груб, нито безчувствен, той просто си е изработил защитна реакция. Бори се срещу насилието на възрастните, да бъде приет и допуснат в техния свят, да бъде такъв, какъвто е.

„Силас и черната кобила“ и цялата поредица книги за Силас са една откровена защита на младия човек и на неговото място сред нас.

Анюта Качева

Издание:

Автор: Сесил Бьодкер

Заглавие: Силас и черната кобила

Преводач: Анюта Качева

Година на превод: 1982

Език, от който е преведено: Датски

Издание: Първо

Издател: Държавно издателство „Отечество“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1982

Тип: Роман

Националност: Датска

Печатница: ДП „Димитър Благоев“

Излязла от печат: май 1982

Редактор: Стоян Кайнаров

Редактор на издателството: Лилия Рачева

Художествен редактор: Йова Чолакова

Технически редактор: Петър Стефанов

Художник: Олга Паскалева

Коректор: Албена Николаева

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1721>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.